

Zarząd Województwa Lubelskiego - Instytucja Zarządzająca
Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020
Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego

REGULAMIN KONKURSU

nr RPLU.09.03.00-IZ.00-06-001/16

Oś priorytetowa 9 Rynek pracy

***Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa
Lubelskiego na lata 2014-2020***

***Priorytet inwestycyjny 8iii Praca na własny rachunek,
przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym
innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw***

Działanie 9.3 Rozwój przedsiębiorczości

Lublin, dnia 18 listopada 2016 r.

**Fundusze
Europejskie**
Program Regionalny

lubelskie
Smakuj życie!

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów i pojęć.....	4
I. INFORMACJE OGÓLNE.....	7
1.1. Podstawy prawne i dokumenty programowe.....	7
1.2. Informacje na temat zmiany <i>Regulaminu</i>	9
II. INFORMACJE O KONKURSIE	9
2.1. Podstawowe informacje o konkursie	9
2.2. Instytucja odpowiedzialna za konkurs.....	10
2.3. Cel konkursu	10
2.4. Źródła finansowania i kwota środków przeznaczona na konkurs.....	11
2.5. Termin, forma i miejsce składania wniosku o dofinansowanie	12
2.6. Wycofanie wniosku	16
III. WYMAGANIA KONKURSU	16
3.1. Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie	16
3.2. Typy projektów.....	17
3.3. Grupy docelowe.....	20
3.4. Wymagania czasowe dotyczące projektu.....	23
3.5. Wymagania w zakresie wskaźników projektu.....	23
3.6. Wymagania dotyczące partnerstwa	25
3.7. Wymagania dotyczące zlecenia usług - podwykonawstwo	28
IV. ZASADY FINANSOWANIA PROJEKTU	29
4.1. Wkład własny.....	29
4.2. Pomoc publiczna / pomoc <i>de minimis</i>	33
4.3. Budżet projektu	36
4.4. Kwalifikowalność wydatków.....	40
4.4.1. Personel projektu	41
4.4.2. Cross - financing i środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne	42
4.4.3. Reguła proporcjonalności.....	44
4.4.4 Realizacja zamówień publicznych	45
V. PROCEDURA NABORU, WERYFIKACJI WNIOSKU I OCENY PROJEKTU	46
5.1. Weryfikacja wniosku i ocena projektu	47
5.1.1. Weryfikacja wymogów formalnych.....	49
5.1.2. Ocena formalna	52

5.1.3. Ocena merytoryczna	53
5.1.4 Negocjacje w ramach oceny merytorycznej	56
5.1.5. Ustalenie ostatecznej liczby punktów	58
5.2. Zakończenie oceny i rozstrzygnięcie konkursu	62
5.3. Umowa o dofinansowanie	66
VI. PROCEDURA ODWOŁAWCZA	70
VII. ANULOWANIE KONKURSU	71
VIII. Załączniki	71

Wykaz skrótów i pojęć

Wykaz skrótów:

DW EFS – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie;

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;

EFS - Europejski Fundusz Społeczny;

IOK – Instytucja Organizująca Konkurs;

IZ RPO - Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020;

KE - Komisja Europejska;

KM RPO - Komitet Monitorujący Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020;

KOP - Komisja Oceny Projektów, o której mowa w art. 44 ustawy wdrożeniowej;

KPA - ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23);

LSI2014EFS - oznacza to lokalny system informatyczny wspomagający wdrażanie Osi Priorytetowych nr 9, 10, 11, 12 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, umożliwiający wymianę danych z SL2014 i zapewniający obsługę procesów związanych z wnioskowaniem o dofinansowanie;

Pzp - ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164);

RPO WL - Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020;

SHRIMP - System Harmonogramowania Rejestracji i Monitorowania Pomocy

SL2014 – aplikacja główna centralnego systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 ustawy wdrożeniowej;

SZOOP - Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020;

UE - Unia Europejska;

UMWL - Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie;

UOKiK – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów;

WSA – Wojewódzki Sąd Administracyjny;

ZWL - Zarząd Województwa Lubelskiego.

Słowniczek:

beneficjent – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 rozporządzenia ogólnego;

dofinansowanie – współfinansowanie UE lub współfinansowanie krajowe z budżetu państwa;

ekspert – osoba, o której mowa w art. 49 ustawy wdrożeniowej;

inteligentne specjalizacje - obszary, w których regiony będą specjalizować się w gospodarce i współpracującej z nią nauce, stanowiące element strategii rozwoju województwa, o których mowa w pkt 4.3 ppkt 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia ogólnego;

komisja oceny projektów – komisja, o której mowa w art. 44 ustawy wdrożeniowej;

nieprawidłowość – nieprawidłowość systemowa lub indywidualna, o których mowa w art. 2 pkt 14 i 15 ustawy wdrożeniowej;

osoby bezrobotne – osoby pozostające bez pracy, gotowe do podjęcia pracy i aktywnie poszukujące zatrudnienia. Definicja uwzględnia osoby zarejestrowane jako bezrobotne zgodnie z krajowymi definicjami, nawet jeżeli nie spełniają one wszystkich trzech kryteriów. Definicja uwzględnia zarówno osoby bezrobotne w rozumieniu badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), jak i osoby zarejestrowane jako bezrobotne. Studenci studiów stacjonarnych uznawani są za osoby bierne zawodowo, nawet jeśli spełniają kryteria dla bezrobotnych zgodnie z ww. definicją. Osoby kwalifikujące się do urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego, które są bezrobotne w rozumieniu niniejszej definicji (nie pobierają świadczeń z tytułu urlopu), należy wykazywać jako osoby bezrobotne;

osoby bierne zawodowo – osoby, które w danej chwili nie tworzą zasobów siły roboczej (tzn. nie pracują i nie są bezrobotne). Studenci studiów stacjonarnych są uznawani za osoby bierne zawodowo. Osoby będące na urlopie wychowawczym (rozumianym jako nieobecność w pracy, spowodowana opieką nad dzieckiem w okresie, który nie mieści się w ramach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego), uznawane są za bierne zawodowo, chyba że są zarejestrowane już jako bezrobotne (wówczas status bezrobotnego ma pierwszeństwo). Osoby prowadzące działalność na własny rachunek (w tym członek rodziny bezpłatnie pomagający osobie prowadzącej działalność) nie są uznawane za bierne zawodowo;

partner – podmiot w rozumieniu art. 33 ust. 1 ustawy wdrożeniowej, który jest wymieniony we wniosku o dofinansowanie projektu, realizujący wspólnie z beneficjentem (i ewentualnie innymi partnerami) projekt na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie i wnoszący do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe;

portal – portal internetowy, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego, w tym wypadku: www.funduszeuropejskie.gov.pl;

projekt – przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji, zgłoszone do objęcia albo objęte współfinansowaniem UE jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego;

rok obrachunkowy – rok zdefiniowany w art. 2 pkt 29 rozporządzenia ogólnego, tj. okres od 1 lipca do 30 czerwca roku następnego;

rok obrotowy - rok kalendarzowy lub inny okres trwający 12 kolejnych pełnych miesięcy kalendarzowych, stosowany również do celów podatkowych. Rok obrotowy lub jego zmiany określa statut lub umowa, na podstawie której utworzono jednostkę. Jeżeli jednostka rozpoczęła działalność w drugiej połowie przyjętego roku obrotowego, to można księgi rachunkowe i sprawozdanie finansowe za ten okres połączyć z księgami rachunkowymi i sprawozdaniem finansowym za rok następny. W przypadku zmiany roku obrotowego pierwszy po zmianie rok obrotowy powinien być dłuższy niż 12 kolejnych miesięcy;

strona internetowa – strona internetowa dostępna pod adresem: www.rpo.lubelskie.pl;

szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego – dokument przygotowany i przyjęty przez instytucję zarządzającą krajowym albo regionalnym programem operacyjnym oraz zatwierdzony w zakresie kryteriów wyboru projektów przez komitet monitorujący, o którym mowa w art. 47 rozporządzenia ogólnego, określający w szczególności zakres działań lub poddziałań realizowanych w ramach poszczególnych osi priorytetowych programu operacyjnego;

umowa o dofinansowanie projektu - umowa lub decyzja, o których mowa odpowiednio w art. 2 pkt 26 lub w art. 2 pkt 2 ustawy wdrożeniowej;

wnioskodawca – podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu;

wytyczne horyzontalne – wytyczne wydane przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy wdrożeniowej;

wytyczne programowe - Wytyczne programowe dotyczące systemu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 – w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego.

I. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Podstawy prawne i dokumenty programowe

Regulamin Konkursu (*Regulamin*) przygotowano w celu przedstawienia zasad dofinansowania projektów w ramach Działania 9.3 *Rozwój przedsiębiorczości*, Priorytet Inwestycyjny 8iii *Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw*, Oś Priorytetowa 9 *Rynek pracy* RPO WL.

Regulamin został opracowany na podstawie obowiązujących w tym zakresie aktów prawnych oraz dokumentów, w szczególności:

1. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320), zwane dalej *rozporządzeniem ogólnym*;
2. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. *w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006* (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470);
3. rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. *w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1);
4. rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. *uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu* (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1);
5. sprostowanie do rozporządzenia Komisji(UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 329 z 15.12.2015 r.);
6. sprostowanie do rozporządzenia Komisji(UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 149 z 7.06.2016 r.);
7. ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. *o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020* (Dz. U. z 2016 r. poz. 217), zwana dalej *ustawą wdrożeniową*;
8. ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej* (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 z późn. zm.);

9. ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 584 z późn. zm.);
10. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2015 r., poz. 149, z późn. zm.);
11. ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o *ochronie danych osobowych* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135 z późn. zm.);
12. rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia z dnia 2 lipca 2015 r. w *sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach regionalnych programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020* (Dz. U. poz. 1073.);
13. Wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020 z dnia 31 marca 2015 r.;
14. Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 22 kwietnia 2015 r.;
15. Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 z dnia 8 maja 2015 r.;
16. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 10 kwietnia 2015 r.;
17. Wytyczne w zakresie realizacji zasady partnerstwa na lata 2014-2020 z dnia 28 października 2015 r.;
18. Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 z dnia 22 lipca 2015 r.;
19. Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 przyjęty decyzją Komisji Europejskiej C(2015) 887 z dnia 12 lutego 2015 r.;
20. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 zatwierdzony przez ZWL w dniu 29 kwietnia 2016 r.;
21. Wytyczne programowe dotyczące systemu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 - w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego.

Uwaga!

Wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie zobowiązany jest korzystać z aktualnej na dzień ogłoszenia konkursu wersji dokumentów.

W kwestiach nieuregulowanych w *Regulaminie* mają zastosowanie akty prawa unijnego i krajowego oraz dokumenty programowe właściwe dla przedmiotu konkursu.

Zaleca się, aby wnioskodawca aplikujący o środki w ramach naboru **na bieżąco** zapoznawał się

z informacjami zamieszczanymi na stronie internetowej oraz na portalu.

1.2. Informacje na temat zmiany *Regulaminu*

1. IZ RPO zastrzega sobie prawo do dokonywania zmian w *Regulaminie* z zastrzeżeniem pkt 2.
2. Do czasu rozstrzygnięcia konkursu IOK nie może zmieniać *Regulaminu* w sposób skutkujący nierównym traktowaniem wnioskodawców, chyba że konieczność jego zmiany wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa.
3. IOK podaje do publicznej wiadomości, w szczególności na stronie internetowej oraz na portalu, *Regulamin* oraz jego zmiany, wraz z ich uzasadnieniem, oraz termin, od którego są stosowane.

II. INFORMACJE O KONKURSIE

2.1. Podstawowe informacje o konkursie

1. Konkurs ogłoszony jest w ramach RPO WL, Oś Priorytetowa 9 *Rynek pracy*, Priorytet Inwestycyjny 8iii *Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw*, Działanie 9.3 *Rozwój przedsiębiorczości*.
2. Projekty współfinansowane są ze środków UE w ramach EFS.
3. Wszelkie terminy realizacji określonych czynności wskazane w *Regulaminie*, jeśli nie określono inaczej, wyrażone są w dniach kalendarzowych. Zgodnie z art. 50 ustawy wdrożeniowej do postępowania w zakresie ubiegania się o dofinansowanie oraz udzielania dofinansowania na podstawie ustawy nie stosuje się przepisów KPA, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu, doręczeń i sposobu obliczania terminów.
4. Informacje/pisma do wnioskodawcy wysyłane są każdorazowo za zwrotnym potwierdzeniem odbioru na adres wskazany we wniosku o dofinansowanie jako adres siedziby wnioskodawcy.
5. Dodatkowe informacje można uzyskać w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie:

**Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego,
Punkt Kontaktowy,
ul. Czechowska 19, 20-072 Lublin,
pokój nr 1**

Informacje udzielane będą w dni robocze od poniedziałku do piątku w godz. od 7: 30 do 15: 30 poprzez następujące kanały komunikacji:

- *Konsultacje elektroniczne* (drogą e-mailową na adres: efs@lubelskie.pl);
 - *Konsultacje telefoniczne* (pod numerem tel. (81) 44 16 843, infolinia 0 800 888 337);
 - *Odpowiedzi pisemne na zapytania kierowane przez wnioskodawców przesyłane pocztą tradycyjną* (na fax: 81 44 16 853 lub adres: Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, ul. Czechowska 19, 20-072 Lublin);
 - *Konsultacje w siedzibie IOK* (Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, ul. Czechowska 19, 20-072 Lublin, pok.1).
6. Należy mieć na uwadze, że przedmiotem zapytań w zakresie procedury wyboru projektów o charakterze ogólnym oraz dotyczących *Regulaminu* **nie mogą być konkretne zapisy, czy rozwiązania zastosowane w danym projekcie celem ich wstępnej oceny**. Należy jednocześnie pamiętać, że odpowiedź udzielona przez IOK nie jest równoznaczna z wynikiem weryfikacji/oceny projektu.
7. Co do zasady, IOK na bieżąco zamieszcza odpowiedzi na wszystkie pytania dotyczące konkursu (chyba, że odpowiedź polega wyłącznie na odesłaniu do właściwego dokumentu) bez konieczności informowania o podmiocie je zgłaszającym na stronie internetowej. IOK zastrzega, że w przypadku gdy liczba pytań jest znacząca, publikowane są odpowiedzi na kluczowe lub powtarzające się pytania.
8. Odpowiedzi udzielane na pytania związane z procedurą wyboru projektów **są wiążące do momentu zmiany odpowiedzi**. Jeśli zmiana odpowiedzi, nie wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, wnioskodawcy którzy zastosowali się do danej odpowiedzi i złożyli wnioski o dofinansowanie w oparciu o wskazówki w niej zawarte, nie mogą ponosić negatywnych konsekwencji związanych ze zmianą odpowiedzi.

2.2. Instytucja odpowiedzialna za konkurs

1. Instytucją Organizującą Konkurs jest Zarząd Województwa Lubelskiego jako Instytucja Zarządzająca RPO WL.
2. Czynności związane z przeprowadzeniem konkursu podejmuje Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, ul. Czechowska 19, 20-072 Lublin.

2.3. Cel konkursu

Celem konkursu jest wyłonienie projektów do dofinansowania, o których mowa w *Regulaminie* zgodnych z:

- a) **celem szczegółowym Priorytetu inwestycyjnego 8iii**, którym jest zwiększenie liczby nowych i trwałych miejsc pracy w regionie;

- b) **celem Działania 9.3**, którym jest rozwój przedsiębiorczości stanowiącej jedną z form skutecznego przeciwdziałania bezrobociu, podnoszenia poziomu aktywności zawodowej mieszkańców, a także stymulowania rozwoju ekonomicznego i społecznego regionu. Wsparcie w ramach Działania zostanie ukierunkowane na rozwój przedsiębiorczości, jak również zwiększenie przeżywalności nowopowstałych przedsiębiorstw. Typy projektów realizowane w ramach Działania mają również na celu optymalne wykorzystanie zasobów ludzkich tkwiących w rolnictwie poprzez reorientację zawodową tych osób w kierunku podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej. Działanie ma również na celu zwiększenie liczby nowych miejsc pracy w nowoutworzonych mikroprzedsiębiorstwach w regionie. Kompleksowe wsparcie dla grup docelowych w zakresie rozpoczynania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej przyczyni się do zwiększenia liczby miejsc pracy w regionie, w tym dla osób odchodzących z rolnictwa.

2.4. Źródła finansowania i kwota środków przeznaczona na konkurs

1. Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursu – kwota dofinansowania publicznego (w zł) wynosi **230 000 000,00 zł**, przy czym:
 - a) maksymalne współfinansowanie ze środków EFS (85% wartości projektów): **205 789 473,68 zł**;
 - b) maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych (10% wartości projektów): **24 210 526,32 zł**;
 - c) wymagany minimalny wkład własny w wysokości 5% wartości projektów: **12 105 263,16 zł**.

Uwaga!

IOK informuje, iż kwota jaka może zostać zakontraktowana w ramach zawieranych umów o dofinansowanie projektów w ramach Działania 9.3 uzależniona jest od aktualnego w danym miesiącu kursu euro oraz wartości algorytmu wyrażającego w PLN miesięczny limit środków wspólnotowych oraz krajowych możliwych do zakontraktowania. Otrzymanie przez wnioskodawcę informacji o przyznaniu dofinansowania nie jest równoznaczne z podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu. Podpisanie umowy o dofinansowanie jest uzależnione od dostępności środków w ramach powyższego algorytmu.

2. **Maksymalny poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi 85%.**
3. **Maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi 95%.**
4. W ramach przedmiotowego konkursu **beneficjent jest zobligowany do wniesienia wkładu własnego:**
 - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną: **zgodnie z programem pomocowym pomocy publicznej**;
 - w przypadku projektów objętych pomocą de minimis: **minimum 5% wartości projektu**

5. **Minimalna wartość projektu: 500 000,00 zł.**

Maksymalna wartość projektu: brak ograniczeń kwotowych.

6. W ramach kwoty dofinansowania zostanie utworzona rezerwa **finansowa na procedurę odwoławczą w wysokości minimum 23 000 000,00 zł** z przeznaczeniem na podpisanie umów o dofinansowanie projektów wyłonionych w wyniku pozytywnego rozpatrzenia środków odwoławczych. Środki niewykorzystane z ww. rezerwy mogą zostać przeznaczone na dofinansowanie kolejnych wniosków z listy projektów, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania.
7. IZ RPO po rozstrzygnięciu konkursu może zwiększyć kwotę środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów w ramach konkursu. Przy zwiększeniu kwoty zostanie zachowana zasada równego traktowania.

2.5. Termin, forma i miejsce składania wniosku o dofinansowanie

1. Nabór jest organizowany w trybie konkursowym. Konkurs ma charakter **zamknięty**. IOK prowadzi nabór w terminie:

od dnia 30 maja 2016 r.

(otwarcie konkursu – dzień rozpoczęcia naboru)

do dnia 28 czerwca 2016 r.

(zamknięcie konkursu – dzień zakończenia naboru).

Za dzień złożenia wniosku o dofinansowanie należy uznać dzień wpływu wniosku do IOK w formie papierowej.

2. W konkursie zamkniętym ocena projektów odbywa się w ramach posiedzenia KOP.
3. Orientacyjny termin rozstrzygnięcia konkursu to **styczeń 2017 r.**
4. Do określenia ww. terminu przyjęto następujące założenia:
- a) w ramach konkursu wpłynęło nie więcej niż 100 wniosków o dofinansowanie;
 - b) w ramach weryfikacji wymogów formalnych nie stwierdzono konieczności skierowania wniosku/-ów do uzupełnienia/poprawy braków formalnych lub oczywistych omyłek oraz
 - c) nie zaistniały przyczyny uzasadniające konieczność wydłużenia terminów na dokonanie weryfikacji wymogów formalnych i/lub oceny formalnej.
5. Wniosek o dofinansowanie projektu należy opracować **z wykorzystaniem generatora wniosków o dofinansowanie w LSI2014EFS**. Aplikacja dostępna jest za pośrednictwem strony internetowej <https://lsi2014efs.lubelskie.pl>.

Instrukcja użytkownika Lokalnego Systemu Informatycznego LSI2014EFS w ramach REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020 w zakresie Osi Priorytetowych 9, 10, 11, 12 dla wnioskodawców/ beneficjentów oraz Regulamin korzystania z Lokalnego Systemu Informatycznego LSI2014EFS dostępne są na stronie internetowej.

6. Wniosek o dofinansowanie jest składany w terminie określonym w pkt 1 **w formie papierowej (wydruk z formatu PDF wygenerowanego przez LSI2014EFS)**, dostarczony osobiście w godzinach pracy Urzędu (tj. 7.30 – 15.30), przesyłką kurierską lub pocztą, **opatrzone pieczęciami i podpisem** osoby uprawnionej/osób uprawnionych do podejmowania decyzji wiążących w imieniu wnioskodawcy oraz partnera/-ów (w przypadku projektów realizowanych w partnerstwie), **w 2 egzemplarzach** (tj. oryginał oraz kopia poświadczona za zgodność z oryginałem zgodnie ze sposobem określonym poniżej albo 2 oryginały).

Uwaga!

Przed wydrukowaniem papierowej wersji wniosku (z formatu PDF) należy sprawdzić, czy wszystkie obowiązkowe pola wniosku zostały wypełnione (należy **dokonać walidacji wniosku przyciskiem „Sprawdź” w LSI2014EFS**).

Wnioski, które nie przeszły pomyślnie walidacji oraz wnioski, które przeszły pomyślnie walidację ale nie zostały przesłane w wersji elektronicznej do IOK, opatrzone są sformułowaniem: „Wydruk próbny”, co skutkuje niespełnieniem wymogu formalnego nr 2.

7. Wnioskodawca przesyła w LSI2014EFS elektroniczną wersję ww. wniosku utworzoną za pośrednictwem LSI2014EFS, tożsamą z wersją papierową (tożsamość sum kontrolnych) - najpóźniej w dniu zakończenia naboru wniosków w ramach konkursu. **Po terminie wskazanym jako dzień zakończenia naboru, o którym mowa w pkt 1, nie jest możliwe utworzenie wersji elektronicznej wniosku w LSI2014EFS i przesłanie jej do IOK.**
8. Dokumenty złożone:
- wyłącznie w formie elektronicznej,
 - w formie papierowej innej niż wydruk z formatu PDF wygenerowanego przez LSI2014EFS
 - wyłącznie w formie papierowej
- nie stanowią wniosków o dofinansowanie i nie podlegają weryfikacji i ocenie jako wnioski.**
9. Wzór formularza wniosku o dofinansowanie projektu stanowi Załącznik nr 1 do *Regulaminu*.
10. Wniosek należy wypełnić zgodnie z **Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach RPO WL w zakresie Osi Priorytetowych 9 – 12 RPO WL**, stanowiącą załącznik nr 2 do *Regulaminu*. Przy wypełnianiu wniosku należy wziąć pod uwagę również:
- a) *Kartę weryfikacji wymogów formalnych wniosku o dofinansowanie projektu współfinansowanego ze środków EFS w ramach RPO WL* (załącznik nr 7A);

- b) Kartę weryfikacji wymogów formalnych wniosku o dofinansowanie projektu współfinansowanego ze środków EFS w ramach RPO WL skierowanego do uzupełnienia/poprawy braków formalnych lub oczywistych omyłek (załącznik nr 7B);
- c) Kartę oceny formalnej projektu współfinansowanego ze środków EFS w ramach RPO WL (załącznik nr 8);
- d) Kartę oceny merytorycznej projektu współfinansowanego ze środków EFS w ramach RPO WL (załącznik nr 9);

tak, aby w poszczególnych rubrykach wniosku o dofinansowanie zawrzeć wszystkie informacje, które będą przedmiotem oceny.

11. Przed złożeniem wniosku do IOK należy porównać zgodność sumy kontrolnej wersji papierowej oraz wersji elektronicznej wniosku o dofinansowanie projektu.
12. O tożsamości papierowej i elektronicznej wersji wniosku decyduje **tożsamość sum kontrolnych** na obu wersjach wniosku. **W przypadku rozbieżności sum kontrolnych wersji elektronicznej i papierowej wniosku IOK wzywa do uzupełnienia/poprawy wniosku poprzez złożenie wersji papierowej wniosku o sumie kontrolnej zgodnej z sumą kontrolną wersji elektronicznej.**

Uwaga!

Na wersji papierowej wniosku nie należy nanosić poprawek ręcznie, gdyż spowoduje to rozbieżności z wersją elektroniczną. Tym samym wniosek przestanie spełniać wymóg tożsamości obu wersji.

Uwaga!

W części VIII wniosku *Oświadczenia*:

a) w tabeli w polu *Pieczęć i podpis osoby/ób uprawnionej/nich do podejmowania decyzji wiążących w stosunku do Wnioskodawcy* wniosek musi zostać **własnoręcznie podpisany** oraz **opatrzone stosownymi pieczęciami (pieczętka instytucji oraz imienna pieczętka osoby/osób upoważnionych do podejmowania decyzji wiążących oraz podpis lub pieczętka instytucji oraz czytelny podpis z imieniem i nazwiskiem w przypadku braku imiennej pieczętki osoby/osób upoważnionych do podejmowania decyzji wiążących);**

b) podpis musi złożyć **osoba/y** uprawniona/e do podejmowania decyzji wiążących w imieniu wnioskodawcy - **wskazana/e w pkt 2.8 wniosku** o dofinansowanie projektu i jednocześnie osoba/y ta/e powinna/y być umocowana/e do podpisania i złożenia wniosku o dofinansowanie projektu;

Uwaga!

Tożsamy wymóg dotyczy partnerów projektu.

Uwaga!

Poświadczenie kopii wniosku wymaga:

a) sformułowania „*za zgodność z oryginałem*”,

b) **aktualnej daty** oraz

c) **podpisu** (czytelnego w przypadku braku pieczętki imiennej lub nieczytelnego wraz z pieczętką imienną) osoby lub osób poświadczającej/ych - upoważnionej/ych do reprezentowania wnioskodawcy (wymienionej/ych w punkcie 2.8 wniosku o dofinansowanie projektu)

na każdej stronie dokumentu lub jedynie na pierwszej stronie ze wskazaniem numerów poświadczanych stron dokumentu.

13. Każdy z dwóch egzemplarzy wniosku powinien być oddzielnie zszyty, umieszczony w oddzielnym skoroszybie i złożony w jednej, zamkniętej kopercie oznaczonej zgodnie ze wzorem:

Wzór prawidłowo oznaczonej koperty:

Nazwa i adres wnioskodawcy

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie
Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego
Punkt Kontaktowy
ul. Czechowska 19, 20-072 Lublin, pokój nr 1

Konkurs zamknięty nr RPLU.09.03.00-IZ.00-06-001/16

Typ projektu:.....

Tytuł projektu: „.....”

14. Przy osobistym składaniu wniosku o dofinansowanie projektu wnioskodawca otrzymuje potwierdzenie zawierające datę jego złożenia. Każdy wniosek zostaje wpisany pod kolejnym numerem do rejestru prowadzonego w Punkcie Kontaktowym DW EFS w UMWL.

15. Zgodnie z kryterium formalnym specyficznym nr 6:

Liczba wniosków:

Wnioskodawca składa nie więcej niż dwa wnioski o dofinansowanie projektu w konkursie.

16. Wnioskodawca składający do IOK standardowy wniosek o dofinansowanie nie jest zobligowany do składania wraz z nim załączników.

Złożenie dodatkowych załączników nie będzie miało wpływu na weryfikację wniosku i ocenę projektu.

2.6. Wycofanie wniosku

1. Wnioskodawca ma prawo do rezygnacji z ubiegania się o dofinansowanie projektu i **wycofania złożonego przez siebie wniosku** o dofinansowanie projektu do momentu podpisania umowy o dofinansowanie projektu, informując pisemnie o swojej decyzji IOK.
2. Pismo informujące o wycofaniu wniosku o dofinansowanie projektu powinno zawierać następujące informacje:
 - jednoznaczną deklarację woli wycofania złożonego wniosku o dofinansowanie projektu,
 - tytuł wniosku, datę złożenia wniosku w formie papierowej oraz sumę kontrolną wniosku i jego numer (jeżeli został już nadany przez IOK),
 - pełną nazwę i adres wnioskodawcy.
3. Pismo wnioskodawcy zawierające wolę wycofania wniosku powinno zostać podpisane przez osobę uprawnioną do reprezentowania wnioskodawcy (wskazaną we wniosku o dofinansowanie). W przypadku podpisania pisma zawierającego wolę wycofania wniosku przez inną osobę niż wskazaną we wniosku niezbędne jest dołączenie wraz z pismem dokumentu/-ów potwierdzającego/-ych umocowanie osoby/-ób podpisującej/-ych pismo do reprezentowania wnioskodawcy.
4. W przypadku złożenia przez wnioskodawcę pisma z prośbą o wycofanie wniosku o dofinansowanie projektu, jeden egzemplarz wycofanego wniosku (oryginał lub kopia) zostanie odesłany wnioskodawcy.

III. WYMAGANIA KONKURSU

3.1. Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie

1. W ramach **Działania 9.3** RPO WL podmiotami uprawnionymi do ubiegania się o dofinansowanie realizacji projektu są:
 - a) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, w szczególności urzędy pracy,
 - b) osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, w szczególności organizacje pozarządowe, partnerzy społeczno-gospodarczy,
 - c) osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych.

2. Zgodnie z **SZOOP** beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi **biuro projektu** (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) **na terenie województwa lubelskiego** z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.

Powyższa kwestia oceniana jest na podstawie oświadczenia zawartego we wniosku o

dofinansowanie w części VIII Oświadczenia, pkt 8.

3. Zgodnie z kryterium formalnym specyficznym nr 5:

Doświadczenie Beneficjenta:

Beneficjent posiada co najmniej 2 letnie doświadczenie w zakresie/obszarze merytorycznym, którego dotyczy projekt.

W przypadku projektów partnerskich powyższe warunki muszą zostać spełnione przez co najmniej jednego z partnerów w projekcie.

4. O dofinansowanie nie mogą ubiegać się podmioty podlegające wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie na podstawie art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.) lub wobec których orzeczono zakaz dostępu do środków funduszy europejskich na podstawie odrębnych przepisów:
- a) art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 769);
 - b) art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2015 r. poz. 1212 z późn. zm.).
5. We wniosku o dofinansowanie należy wpisać **pełną nazwę wnioskodawcy** (zgodnie z wpisem do rejestru albo ewidencji właściwych dla formy organizacyjnej wnioskodawcy).
6. Warunkiem ubiegania się o dofinansowanie jest niezaleganie z uiszczaniem podatków, jak również z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, Fundusz Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub innych należności wymaganych odrębnymi przepisami. Powyższy zapis jest integralną częścią *Wniosku o dofinansowanie projektu* (w części dot. oświadczeń).

3.2. Typy projektów

1. W ramach konkursu wsparciem mogą zostać objęte wyłącznie **następujące typy projektów**:

1. Bezzwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej obejmujące:

- a) szkolenia oraz doradztwo (indywidualne i grupowe) umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej,
- b) przyznanie środków finansowych w postaci dotacji bezzwrotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- c) wsparcie pomostowe (niefinansowe oraz finansowe).

2. **Bezzwrotna dotacja przyznawana jest do wysokości nieprzekraczającej 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia za pracę w gospodarce narodowej obowiązującej w dniu przyznania wsparcia.**
3. Warunki udzielania wsparcia w zakresie przedsiębiorczości (zgodnie z SZOOP):
 - a) **obowiązkowym elementem rekrutacji do projektu jest rozmowa z doradcą zawodowym**, której celem jest weryfikacja predyspozycji kandydata (w tym np. osobowościowych, poziomu motywacji) do samodzielnego założenia i prowadzenia działalności gospodarczej;
 - b) wsparcie nie jest udzielane osobom, które posiadały aktywny wpis do CEIDG, były zarejestrowane jako przedsiębiorcy w KRS lub prowadziły działalność gospodarczą na podstawie odrębnych przepisów w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu;
 - c) uczestnik projektu może otrzymać wsparcie bezzwrotne o ile realizacja przygotowanego przez niego biznesplanu tego wymaga i nie oznacza to podwójnego finansowania;
 - d) wsparcie bezzwrotne na rozpoczęcie działalności gospodarczej może być uzupełnione o **wsparcie pomostowe w postaci usług doradczo-szkoleniowych** o charakterze specjalistycznym (indywidualnych i grupowych) udzielanych na etapie poprzedzającym rozpoczęcie działalności gospodarczej lub w okresie pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej lub **pomocy finansowej wypłacanej miesięcznie** w kwocie nie większej niż równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego na dzień wypłacenia wsparcia bezzwrotnego przez okres od 6 do 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej;
 - e) **działalność gospodarcza rozpoczęta w ramach projektu jest prowadzona co najmniej przez okres 12 miesięcy od dnia faktycznego rozpoczęcia działalności gospodarczej** (zgodnie z aktualnym wpisem do CEIDG lub KRS), lub począwszy od innego terminu wskazanego przez IZ w wytycznych programowych.
4. Przedsięwzięcia realizowane będą zgodnie z zasadą efektywności zatrudnieniowej, tj. rezultat interwencji zostanie uzyskany w sytuacji, gdy zostanie utworzona odpowiednia liczba miejsc pracy poprzez samozatrudnienia oraz gdy zostanie utworzona odpowiednia liczba miejsc pracy w nowopowstałych mikroprzedsiębiorstwach.
5. Wsparcie w ramach Działania nie może być udzielone w zakresie w jakim jest wykluczone w art. 1 ust. 2 - 5 Rozporządzenia Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz w art. 1 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. *w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.*

6. UWAGA:

Wszystkie realizowane formy wsparcia muszą być zgodne z prawodawstwem krajowym oraz Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.

7. Jednocześnie zgodnie z obowiązującym w ramach konkursu kryterium formalnym specyficznym nr 1: Kompleksowość wsparcia:
- 1) w ramach projektu obligatoryjnie realizowane są wszystkie formy wsparcia określone w typie projektu 1 lit. a-c,
 - 2) co najmniej 80% uczestników projektu zostanie objętych co najmniej 2 formami wsparcia, w tym obligatoryjnie zostaną oni objęci dotacją na rozpoczęcie działalności gospodarczej (typ projektu 1 lit. b).
8. Ponadto w celu zapewnienia większej trwałości udzielanego wsparcia zgodnie z obowiązującym w ramach konkursu kryterium formalnym specyficznym nr 2: Mechanizmy zapewnienia trwałości:
Uczestnik projektu zapewnia środki własne na założenie działalności gospodarczej w wysokości co najmniej 2% wartości przyznanej dotacji

9. Wnioskodawca ma możliwość uzyskania dodatkowej premii punktowej za spełnienie następujących kryteriów premiujących dot. skuteczności realizacji projektu:

Skuteczność realizacji projektu:

- *W ramach projektu, w co najmniej 20% przedsiębiorstw powstałych wskutek przyznania wsparcia finansowego na rozpoczęcie działalności gospodarczej zostaną utworzone dodatkowe miejsca pracy w okresie 12 miesięcy od dnia ich utworzenia* (kryterium nr 1);

Skuteczność realizacji projektu:

- *Projekt zakłada utworzenie dodatkowych miejsc pracy przez uczestników projektu, którzy dzięki środkom EFS założą własną działalność gospodarczą i utworzą dodatkowe miejsca pracy dla innych osób w sektorach:*
- *białej gospodarki (tj. sektory związane z lecnictwem, ochroną zdrowia, farmaceutyczne, usługami medyczno-opiekuńczymi oraz przemysłem produktów medycznych) i/lub,*
 - *zielonej gospodarki (poza rolnictwem), tj. sektory związane z transportem zbiorowym, odnawialnymi źródłami energii, budownictwem oraz gospodarką odpadami* (kryterium nr 2).

10. Instytucja Organizująca Konkurs na potrzeby niniejszego konkursu opracowała **Standardy udzielania wsparcia na rozwój przedsiębiorczości w ramach Działania 9.3 Rozwój przedsiębiorczości Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020** (zwane dalej *Standardami*) stanowiące załącznik nr 11 do *Regulaminu*.
11. *Standardy* określają minimalny zakres dokumentów stanowiących podstawę udzielenia wsparcia na rzecz uczestników projektu.

12. IZ RPO będzie wymagała przestrzegania zapisów ww. *Standardów* na etapach: wyboru wniosków o dofinansowanie projektów, podpisywania umów o dofinansowanie projektów, rozliczania wydatków ponoszonych w ramach projektów oraz ich kontroli.

3.3. Grupy docelowe

1. Grupę docelową w ramach Działania 9.3 stanowią:

Osoby fizyczne w wieku 30 lat i więcej z terenu woj. lubelskiego¹, pozostające bez pracy (w tym zarejestrowane w urzędzie pracy jako bezrobotne), zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, z wyłączeniem osób zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub prowadzących działalność na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu². Ww. osoby należą co najmniej do jednej z następujących grup:

- a) osoby w wieku powyżej 50 roku życia,*
- b) kobiety,*
- c) osoby z niepełnosprawnościami³,*
- d) osoby długotrwale bezrobotne⁴,*
- e) osoby o niskich kwalifikacjach⁵.*

2. Wnioskodawca ma możliwość uzyskania dodatkowej premii punktowej za spełnienie następujących kryteriów premiujących:

Struktura grupy docelowej:

Wsparcie obejmuje w min. 5% osoby odchodzące z rolnictwa planujące rozpocząć prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej⁶(kryterium nr 3).

¹ Projekt jest skierowany do grup docelowych z obszaru województwa lubelskiego (w przypadku osób fizycznych zamieszkujących one na obszarze województwa lubelskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego).

² Uczestnik projektu ubiegający się o przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości w ramach Działania 9.3 jest zobowiązany do złożenia oświadczenia o niekorzystaniu równolegle z innymi środkami publicznymi, w tym zwłaszcza ze środków Funduszu Pracy, PFRON na pokrycie tych samych wydatków związanych z podjęciem oraz prowadzeniem działalności gospodarczej bądź też założeniem spółdzielni lub spółdzielni socjalnej.

³ Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 **osoby z niepełnosprawnościami** to osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.).

⁴ Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 **osoby długotrwale bezrobotne** to - w przypadku dorosłych (25 lat lub więcej) – osoby bezrobotne nieprzerwanie przez okres ponad 12 miesięcy (>12 miesięcy). Wiek uczestników projektu jest określany na podstawie daty urodzenia i ustalany w dniu rozpoczęcia udziału w projekcie.

⁵ Zgodnie ze Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych 2014-2020 – EFS, stanowiącą Załącznik nr 2 do Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020: **osoby o niskich kwalifikacjach** to osoby posiadające wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie.

Kryteria rekrutacji do projektu:

Projekt zakłada kryteria rekrutacji uczestników do projektu zapewniające preferencje dla osób zamierzających utworzyć przedsiębiorstwo społeczne(kryterium nr 4).

3. Zgodnie z Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 uczestnikiem projektu jest osoba fizyczna bez względu na wiek lub podmiot bezpośrednio korzystający z interwencji EFS. Jako uczestników wykazuje się wyłącznie te osoby i podmioty, które można zidentyfikować i uzyskać od nich dane niezbędne do określenia wspólnych wskaźników produktu (w przypadku osób fizycznych oraz wsparcia pracowników instytucji dotyczących co najmniej płci, statusu na rynku pracy, wieku, wykształcenia, sytuacji gospodarstwa domowego⁷) i dla których planowane jest poniesienie określonego wydatku. Osób lub podmiotów niekorzystających z bezpośredniego wsparcia nie należy wykazywać jako uczestników. Bezpośrednie wsparcie uczestnika to wsparcie, na które zostały przeznaczone określone środki, świadczone na rzecz konkretnej osoby/podmiotu, prowadzące do uzyskania korzyści przez uczestnika (np. nabycia kompetencji).

4. Wnioskodawca powinien opisać grupę docelową we wniosku o dofinansowanie w sposób pozwalający osobie oceniającej wniosek jednoznacznie stwierdzić, czy projekt jest skierowany do grupy kwalifikującej się do otrzymania wsparcia zgodnie z zapisami zawartymi w SZOOP oraz Regulaminie.

5. We wniosku o dofinansowanie należy również wskazać, w jaki sposób wnioskodawca będzie rekrutował uczestników projektu w tym, jakimi kryteriami posłuży się podczas rekrutacji, przy czym należy pamiętać, że kryteria rekrutacji powinny być mierzalne. Opis przebiegu rekrutacji

⁶ Pod pojęciem osoby odchodzącej z rolnictwa rozumiemy rolnika zarejestrowanego w PUP/MUP jako osobę bezrobotną, prowadzącego indywidualne gospodarstwo rolne do wielkości 2 ha przeliczeniowych oraz ubezpieczonego w KRUS, dla którego został ustalony I (tzw. bezrobotni aktywni) lub II (tzw. wymagający wsparcia) profil pomocy. Ponadto osoba taka znajduje się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, co oznacza iż należy co najmniej do jednej z następujących grup:

- osoby w wieku 50 lat i więcej,
- osoby długotrwale bezrobotne,
- kobiety,
- osoby z niepełnosprawnościami,
- osoby o niskich kwalifikacjach.

Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa warunkiem koniecznym jest przejście reorientowanych osób z systemu ubezpieczeń społecznych rolników (KRUS) do ogólnego systemu zabezpieczeń (ZUS).

⁷ Informacje dotyczące sytuacji gospodarstwa domowego, o których mowa, odnoszą się do następujących wskaźników wspólnych: liczba osób żyjących w gospodarstwach domowych bez osób pracujących, objętych wsparciem w programie; liczba osób żyjących w gospodarstwie domowym bez osób pracujących, z dziećmi pozostającymi na utrzymaniu, objętych wsparciem w programie; liczba osób żyjących w gospodarstwie składających się z jednej osoby dorosłej i dzieci pozostających na utrzymaniu, objętych wsparciem w programie. Szczegółowe definicje ww. wskaźników wskazano w załączniku nr 2 do Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.

powinien być szczegółowy i obejmować wskazanie i uzasadnienie wybranych kryteriów i technik rekrutacji dopasowanych do grupy odbiorców oraz charakteru projektu, a także powinien zawierać m.in. następujące dane: czas, miejsce i informacje o komisji rekrutacyjnej oraz o regulaminie rekrutacji.

6. Wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie wypełnia również pola liczbowe, wskazując przewidywaną liczbę osób/instytucji objętych wsparciem w ramach projektu.
7. Zgodnie z *Wytycznymi programowymi* w ramach projektu wsparcie udzielane jest uczestnikom określonym we wniosku o dofinansowanie, spełniającym **następujące warunki kwalifikowalności**:
 - a) spełnienie przez niego kryteriów kwalifikowalności uprawniających do udziału w projekcie, co jest potwierdzone właściwym dokumentem, tj. oświadczeniem lub zaświadczeniem, w zależności od kryterium uprawniającego daną osobę lub podmiot do udziału w projekcie;
 - b) uzyskanie danych o osobie fizycznej, o których mowa w załączniku nr 1 i 2 do rozporządzenia EFS, tj. m.in. płeć, status na rynku pracy, wiek, wykształcenie, lub danych podmiotu, potrzebnych do monitorowania wskaźników kluczowych⁸, przeprowadzenia ewaluacji oraz zobowiązanie osoby fizycznej do przekazania informacji na temat jej sytuacji po opuszczeniu projektu.
8. Brak uzyskania wszystkich wymaganych danych, o których mowa w pkt 7 lit. b, od uczestnika projektu lub jego opiekuna prawnego (w sytuacji gdy uczestnik projektu nie posiada zdolności do czynności prawnych) uniemożliwia udział w projekcie danej osoby/podmiotu i traktowanie jej/go jako uczestnika projektu.
9. Co do zasady, kwalifikowalność uczestnika projektu potwierdzana jest bezpośrednio przed udzieleniem mu pierwszej formy wsparcia w ramach projektu, przy czym jeżeli charakter wsparcia uzasadnia prowadzenie rekrutacji na wcześniejszym etapie realizacji projektu – kwalifikowalność uczestnika projektu potwierdzana może być na etapie rekrutacji do projektu.
10. Z chwilą przystąpienia do projektu każdy uczestnik projektu będący osobą fizyczną składa oświadczenie o przyjęciu przez niego do wiadomości informacji, o których mowa w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.
11. W przypadku, gdy uzasadnia to zakres wsparcia udzielanego uczestnikom projektu, dopuszcza się potwierdzanie spełnienia kryteriów kwalifikowalności uprawniających do udziału w projekcie oraz złożenie oświadczenia, o którym mowa w pkt 10 także w innych niż papierowa formach, w szczególności w formie elektronicznej lub telefonicznej. W takim przypadku należy:
 - a) ustanowić procedury pozwalające na weryfikację wiarygodności danych przekazanych w tych formach;
 - b) przestrzegać zasad bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych;

⁸ Szczegółowe informacje dotyczące pomiaru wskaźników dotyczących uczestników projektów zawarto w *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego programów operacyjnych 2014-2020*.

- c) zapewnić uprawnionym organom kontroli wgląd w przechowywane dane i umożliwić weryfikację prawdziwości zebranych danych.
12. Uczestnik projektu zobowiązany jest złożyć podpisane oświadczenie, którego wzór stanowi Załącznik nr 4 do wzoru umowy o dofinansowanie- złożenie podpisanego oświadczenia stanowi warunek udzielenia wsparcia w ramach projektu. Wzór może być modyfikowany przez podmiot będący stroną umowy o dofinansowanie projektu poprzez dodanie elementów określonych dla deklaracji uczestnictwa w projekcie, przy czym wymagane jest, aby uczestnik złożył odrębne podpisy na oświadczeniu.
 13. Kwalifikowalność uczestników projektu podlega kontroli w miejscu przez uprawnione organy kontroli.
 14. Uczestnik projektu ponosi odpowiedzialność za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą. W związku z tym, w przypadku złożenia oświadczenia niezgodnego z prawdą, beneficjentowi przysługuje od uczestnika projektu roszczenie w drodze powództwa cywilnego.

3.4. Wymagania czasowe dotyczące projektu

1. Wnioskodawca określa datę kwalifikowalności wydatków w ramach projektu **równoznaczną z okresem realizacji projektu** z zastrzeżeniem pkt 3 - 4, za wyjątkiem wydatków na ustanowienie zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie projektu oraz wycenę wkładu niepieniężnego, które mogą być poniesione przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu oraz rozpoczęciem realizacji projektu i które będą mogły zostać uznane za kwalifikowalne pod warunkiem przyjęcia projektu do realizacji. Kwalifikowalność wydatków odnosi się do zadań realizowanych w okresie realizacji projektu.
2. Koniec okresu kwalifikowalności wydatków stanowi data **31 grudnia 2023 r.**
3. Wskazywany przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie *Okres realizacji projektu* jest zarówno rzeczowym, jak i finansowym okresem realizacji projektu. Informacje na temat okresu realizacji projektu zawarte we wniosku powinny pokrywać się z analogicznymi informacjami zawartymi w *Harmonogramie realizacji projektu*.
4. Po zakończeniu realizacji projektu możliwe jest kwalifikowanie wydatków poniesionych po dniu wskazanym, jako dzień zakończenia realizacji projektu, o ile wydatki te odnoszą się do zadań realizowanych w okresie realizacji projektu oraz zostały uwzględnione we wniosku o płatność końcową. W takim przypadku wydatki te należy uznać za kwalifikowalne, o ile spełniają pozostałe warunki kwalifikowalności określone w *Wytycznych programowych*.

3.5. Wymagania w zakresie wskaźników projektu

1. Wnioskodawca zobowiązany jest do wyboru wszystkich adekwatnych do zakresu rzeczowego projektu wskaźników produktu i rezultatu, które zostały określone w załączniku nr 4 do *Regulaminu*.

Wskaźniki produktu – dotyczą realizowanych działań. Produkt stanowi wszystko, co zostało uzyskane w wyniku działań współfinansowanych z EFS. Są to zarówno wytworzone dobra, jak i usługi świadczone na rzecz uczestników podczas realizacji projektu. Wskaźniki produktu odnoszą się do osób lub podmiotów objętych wsparciem.

Wskaźniki rezultatu bezpośredniego – dotyczą oczekiwanych efektów wsparcia ze środków EFS. Określają efekt zrealizowanych działań w odniesieniu do osób lub podmiotów, np. w postaci zmiany sytuacji na rynku pracy. W celu ograniczenia wpływu czynników zewnętrznych na wartość wskaźnika rezultatu bezpośredniego, powinien on być jak najbliżej powiązany z działaniami wdrażanymi w ramach odpowiedniego projektu. Oznacza to, że wskaźnik rezultatu obrazuje efekt wsparcia udzielonego danej osobie/podmiotowi i nie obejmuje efektów dotyczących grupy uczestników/podmiotów, która nie otrzymała wsparcia. Wskaźniki rezultatu odnoszą się w przypadku osób/podmiotów bezpośrednio do sytuacji po zakończeniu wsparcia.

2. Główną funkcją wskaźników jest zmierzenie, na ile cel projektu został zrealizowany, tj. kiedy można uznać, że zidentyfikowany problem został rozwiązany, a projekt zakończył się sukcesem. W trakcie realizacji projektu wskaźniki powinny ponadto umożliwiać mierzenie jego postępu względem celów projektu. Wskaźniki powinny w sposób precyzyjny i mierzalny umożliwić weryfikację stopnia realizacji określonych celów.

A. Wskaźniki rezultatu bezpośredniego:

1. *Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej.*

B. Wskaźniki produktu:

1. *Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie.*

UWAGA!

Wnioskodawca, we wniosku o dofinansowanie, zobowiązany jest także do wykazania, a na etapie realizacji projektu do monitorowania, poniższych wskaźników (**również w przypadku zerowej wartości docelowej**):

- *Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,*
- *Liczba osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych,*
- *Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami.*

Monitorowanie uczestników projektów.

Monitorowanie uczestników w trakcie realizacji projektu odbywa się na podstawie danych zebranych w SL2014. Postawą do wprowadzenia informacji o udziale uczestnika będącego osobą fizyczną w projekcie jest zapewnienie danych obejmujących: dane uczestnika (m.in. imię, nazwisko, PESEL, płeć, wykształcenie), dane kontaktowe, szczegóły wsparcia (m.in. data rozpoczęcia i zakończenia udziału w

projekcie i we wsparciu, status na rynku pracy w chwili przystąpienia do projektu, sytuacja po zakończeniu wsparcia, rodzaj otrzymanego wsparcia) oraz status uczestnika projektu (m.in. przynależność do mniejszości narodowej lub etnicznej, bezdomność i wykluczenie mieszkaniowe, niepełnosprawność). Powyższe dane służą do wykazywania danej osoby jako uczestnika projektu, a tym samym powiązanych z nim wskaźników produktu i rezultatu. Odmowa udzielenia informacji wrażliwych przez uczestnika (tj. niepełnosprawności, bycia migrantem, obcego pochodzenia i mniejszości, pochodzenia z grupy w niekorzystnej sytuacji społecznej) nie jest podstawą do niekwalifikowalności, o ile wnioskodawca nie kieruje wsparcia do grup charakteryzujących się przedmiotowymi cechami. Szczegółowy zakres danych dotyczących uczestników projektów zawiera załącznik nr 7 do Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego programów operacyjnych na lata 2014-2020.

3.6. Wymagania dotyczące partnerstwa

1. Możliwość realizacji projektów w partnerstwie została uregulowana w **art. 33 ustawy wdrożeniowej**. Przepis ten określa ogólne zasady realizacji projektów partnerskich oraz zasady wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych, który dokonywany jest przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu przez wnioskodawców będących podmiotami wskazanymi w art. 3 ust. 1 Pzp.
2. Partnerami w RPO WL mogą być **wszystkie podmioty** uprawnione do składania wniosków **spełniające definicję beneficjenta**.
3. **Nie może zostać zawarte partnerstwo** obejmujące podmioty, które są ze sobą powiązane lub wykluczone z możliwości otrzymania dofinansowania.
4. W szczególności **niedopuszczalna jest sytuacja polegająca na zawarciu partnerstwa przez podmiot z własną jednostką organizacyjną**⁹. W przypadku administracji samorządowej i rządowej oznacza to, iż organ administracji nie może uznać za partnera podległej mu jednostki budżetowej (nie dotyczy to jednostek nadzorowanych przez organ administracji oraz tych jednostek podległych organowi administracji, które na podstawie odrębnych przepisów mają osobowość prawną)¹⁰.
5. **Idea partnerstwa nie dopuszcza możliwości:**
 - zlecania zadań i /lub usług merytorycznych pomiędzy podmiotami partnerstwa, w tym kierowania zapytań ofertowych do pozostałych podmiotów partnerstwa podczas udzielania

⁹ IZ RPO nie może być również partnerem w projektach realizowanych przez beneficjentów, z którymi podpisała umowy o dofinansowanie projektów.

¹⁰ Nie istnieje możliwość konstruowania partnerstw jednostki samorządu terytorialnego i jej własnych jednostek organizacyjnych.

W takiej sytuacji we wniosku o dofinansowanie projektu wnioskodawca powinien wskazać jednostkę samorządu terytorialnego jako wykonawcę części zadań w imieniu beneficjenta. W punkcie dotyczącym **Partnerów wniosku należy zaznaczyć opcję „NIE”**, a w części dotyczącej sposobu realizacji projektu należy wskazać, **które zadania w ramach projektu zrealizuje jednostka samorządu terytorialnego wraz z uzasadnieniem przyjęcia takiego rozwiązania** (np. brak organizacyjnego, technicznego i/lub merytorycznego przygotowania jednostki organizacyjnej jednostki samorządu terytorialnego do wykonywania określonego zadania, czy określona specyfika grup docelowych). Analogicznie, **z projektem partnerskim nie mamy do czynienia w sytuacji, gdy wspólne działania chcą realizować jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mające ten sam organ założycielski.**

zamówień publicznych w ramach projektu, a także angażowania pracowników lub współpracowników wnioskodawcy (Partnera Wiodącego) lub Partnera przez inny podmiot partnerstwa w zakresie obowiązków tych osób, które wynikają z zatrudnienia przez jeden z podmiotów partnerstwa;

- wzajemnego zlecenia przez beneficjenta zakupu towarów lub usług partnerowi i odwrotnie.

6. Podczas weryfikacji wniosku i oceny projektu członkowie KOP zwracają uwagę, czy wnioskodawca zawarł informację o planowanym partnerstwie oraz partnerach we wniosku o dofinansowanie projektu w sposób wskazany w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie.
7. Zgodnie z *Wytycznymi programowymi* jest to podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków na równi z beneficjentem, chyba, że z treści ww. *Wytycznych* wynika, że chodzi o beneficjenta jako stronę umowy o dofinansowanie.
8. Realizacja projektów partnerskich w ramach RPO WL wymaga spełnienia **łącznie** następujących warunków:
 - a) posiadania Partnera Wiodącego, który jest jednocześnie beneficjentem projektu (stroną umowy o dofinansowanie);
 - b) uczestnictwa partnerów w realizacji projektu na każdym jego etapie, co oznacza również wspólne przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu oraz wspólne zarządzanie projektem, przy czym partner może uczestniczyć w realizacji tylko części zadań w projekcie; adekwatności udziału partnerów, co oznacza odpowiedni udział partnerów w realizacji projektu (wniesienie zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych lub finansowych odpowiadających realizowanym zadaniom);
 - c) zawarcia pisemnej umowy lub porozumienia partnerów.

Beneficjent zobowiązany jest do zawarcia umowy o partnerstwie (porozumienia) szczegółowo określającej reguły partnerstwa. **Minimalny zakres umowy o partnerstwie określa załącznik nr 7 do Regulaminu.**

9. Niezależnie od podziału zadań i obowiązków w ramach partnerstwa odpowiedzialność za prawidłową realizację projektu ponosi beneficjent (Partner Wiodący) jako strona umowy o dofinansowanie. Dlatego też struktura zarządzania powinna wyraźnie oddzielać zarządzanie strategiczne (realizowane przez wszystkich partnerów) oraz zarządzanie administracyjne (administrowanie projektem przez beneficjenta).
10. Sposób wyboru partnerów:
 - a) należących do sektora finansów publicznych przez beneficjenta, będącego jednostką samorządu terytorialnego lub jednostką administracji rządowej, stanowi decyzję beneficjenta i partnerów. Oznacza to, że wybór partnera tworzącego sektor finansów publicznych¹¹ oparty jest o zgodną decyzję organów lub władz podmiotów, które postanowiły zawrzeć partnerstwo;

¹¹ Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)

b) pomiędzy jednostkami sektora finansów publicznych a jednostkami spoza sektora finansów publicznych, gdy wnioskodawca jest jednostką sektora finansów publicznych został uregulowany w **art. 33 ust. 2 i 3 ustawy wdrożeniowej**¹². W przepisie tym określono zasady powoływania partnerstw z udziałem partnerów spoza sektora finansów publicznych - gdy beneficjentem jest jednostka publiczna¹³.

Przeprowadzenie wyboru partnera powinno być udokumentowane w sposób pozwalający stwierdzić zachowanie zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów.

Uwaga!

W przypadku, gdy beneficjent, będący jednostką sektora finansów publicznych poszukuje partnerów do zadań, nie określając czy jest to partner należący do sektora finansów publicznych lub spoza sektora finansów publicznych, przy wyborze partnerów wnioskodawca stosuje wówczas zasady określone w pkt 10 lit. b).

Zalecane jest również wprowadzenie przez wnioskodawcę procedur, jakie powinny funkcjonować w ramach partnerstwa (m.in. odnośnie zarządzania ryzykiem, konfliktem, identyfikacją problemu), a także dotyczących sposobów rozwiązywania kwestii, związanych z podejmowaniem decyzji i sprawowaniem roli Partnera Wiodącego w partnerstwie. Procedury takie mogą stanowić część umowy o partnerstwie (porozumienia).

W przypadku partnerstwa, w którym jest więcej niż trzech partnerów, opis procedur jest obowiązkowy i powinien stanowić część umowy o partnerstwie.

Wraz z zawarciem umowy o partnerstwie Partnerzy udzielają beneficjentowi (Partnerowi Wiodącemu) pełnomocnictwa lub upoważnienia do reprezentowania partnerów przez beneficjenta).

Partner Wiodący jest obowiązany na wezwanie IOK do dostarczenia oryginału bądź kopii (potwierdzonej za zgodność z oryginałem) umowy o partnerstwie.

Partner Wiodący jest ostatecznie odpowiedzialny za realizację całości projektu oraz jego rozliczenie.

W przypadku wystąpienia w trakcie realizacji projektu konieczności udziału dotychczasowego partnera w zadaniu przewidzianym w projekcie, ale nieprzewidzianym pierwotnie w umowie o partnerstwie, beneficjent (Partner Wiodący) zgłasza taką konieczność IOK, która ocenia

¹² Art. 33 ust.2 i 3 ustawy *wdrożeniowej* w tym przypadku posługuje się pojęciem „*podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych*”. Definicja ta obejmuje m.in. **jednostki sektora finansów publicznych** w rozumieniu przepisów o finansach publicznych; inne, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej; inne osoby prawne, utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym przepisie oraz w pkt 1 i 2, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot: finansują je w ponad 50 % lub posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego.

¹³ **Przepis ten nie dotyczy sytuacji, gdy jednostka sektora finansów publicznych jest partnerem w projekcie.**

zasadność zmiany. Wprowadzenie do projektu zaakceptowanej przez IOK zmiany wymaga aktualizacji wniosku o dofinansowanie projektu oraz aneksowania umowy o partnerstwie.

11. Zmiany dotyczące obecności partnerów w projekcie rekomendowanym do dofinansowania (rezygnacja Partnera/Partnerów lub wypowiedzenie partnerstwa) traktowane są jako zmiany w projekcie i wymagają zgłoszenia oraz uzyskania pisemnej zgody IOK, na zasadach określonych w umowie o dofinansowanie projektu. Zatwierdzenie zmian w projekcie w zakresie rezygnacji dotychczasowych partnerów lub wypowiedzenia partnerstwa **wymaga zmiany wniosku o dofinansowanie projektu oraz aneksowania lub podpisania nowej umowy o partnerstwie.**

Zmiana w projekcie polegająca na wprowadzeniu nowego, nieprzewidzianego we wniosku o dofinansowanie projektu partnera (tzn. projekt nie był przewidziany do realizacji w partnerstwie lub zakładał udział mniejszej liczby partnerów) przed podpisaniem umowy o dofinansowanie **nie jest możliwa. Na etapie realizacji projektu zmiana taka możliwa jest wyłącznie w następujących przypadkach:**

- a) do projektu realizowanego w partnerstwie wprowadzany jest partner nieprzewidziany pierwotnie w umowie o partnerstwie, ale konieczny do udziału w zadaniu przewidzianym w projekcie;
- b) do projektu realizowanego w partnerstwie wprowadzany jest dodatkowy, nieprzewidziany we wniosku o dofinansowanie partner, ale nie jest rozszerzany rodzaj zadań przewidzianych do realizacji w projekcie w ramach partnerstwa (włączenie do projektu nowego partnera nie może wiązać się z wprowadzeniem nowego rodzaju zadań przewidzianych do realizacji przez partnera/partnerów, ale jedynie ze zwiększeniem liczby partnerów realizujących zadania przewidziane do realizacji w partnerstwie). Wprowadzenie nowego partnera może nastąpić w połączeniu ze wzrostem zaangażowania partnerów w realizację projektu (np. w sytuacji, kiedy wzrośnie procentowy udział środków przekazywanych partnerom w budżecie), ale nie może być związany z przekazywaniem partnerom do realizacji zadań rodzajowo różnych od tych, które pierwotnie im przekazano. Możliwe jest również przesuwanie zadań pomiędzy partnerami.

Naruszenie przepisów art. 33 ustawy wdrożeniowej może skutkować, tym iż wydatki poniesione w ramach projektu przez partnera mogą być uznane za niekwalifikowane przez IOK będącą stroną umowy o dofinansowanie w wysokości uwzględniającej stopień naruszenia przepisów ustawy.

3.7. Wymagania dotyczące zlecania usług - podwykonawstwo

1. Zgodnie z *Wytycznymi programowymi* beneficjent może zlecać usługi merytoryczne w ramach projektu wykonawcom zewnętrznym. Zlecenie usług merytorycznych polega na powierzeniu realizacji działań merytorycznych wykonawcom zewnętrznym, niespełniającym definicji personelu projektu. Poprzez zlecenie usługi merytorycznej należy rozumieć połączenie usługi podstawowej (będącej zasadniczym elementem realizowanego zadania merytorycznego, bez którego nie jest możliwe osiągnięcie założonych wskaźników projektu) oraz co najmniej jednej usługi dodatkowej, ściśle powiązanej z usługą podstawową.

2. W przypadku usługi szkoleniowej za usługę podstawową uznaje się usługę trenerską, natomiast za usługę powiązaną, np. zapewnienie sali na szkolenie. Podstawą oceny, czy w danym przypadku występuje zlecenie usługi merytorycznej jest sposób oznaczenia poszczególnych wydatków przez beneficjenta we wniosku dofinansowanie projektu jako zadanie zlecone. Równie ważny jest jednak faktyczny sposób zlecenia usługi danemu wykonawcy w trakcie realizacji projektu i tym samym ustalenie czy usługi dodatkowe są usługami samoistnymi (odrębnymi) czy też nie. Jeżeli na etapie zapytania ofertowego beneficjent określił usługi odrębnie i były one odrębnie oceniane, a dodatkowo, do realizacji każdej z usług (każdej części zamówienia) mógł zostać wybrany inny wykonawca, to usługi są samoistne i nie mogą być traktowane jako część zleconej usługi merytorycznej. Kluczowym dla oceny czy dane usługi są usługami samoistnymi jest możliwość ich zlecenia różnym wykonawcom. Tym samym, nawet jeżeli część lub wszystkie zlecenia otrzymał jeden podmiot, to nie oznacza zlecenia usługi merytorycznej.

Jako zlecenia usługi merytorycznej nie należy rozumieć:

- a) zakupu pojedynczych towarów lub usług np. cateringowych lub hotelowych, chyba że stanowią one część zleconej usługi merytorycznej;
 - b) angażowania personelu projektu.
3. **Wartość wydatków związanych ze zlecaniem usług merytorycznych w ramach projektu nie przekracza 30% wartości projektu.**
4. Faktyczną realizację zleconej usługi merytorycznej należy udokumentować zgodnie z umową zawartą z wykonawcą, np. poprzez pisemny protokół odbioru zadania, przyjęcia wykonanych prac, itp.
5. Nie jest kwalifikowalne zlecenie usługi merytorycznej przez beneficjenta partnerom projektu i odwrotnie.

IV. ZASADY FINANSOWANIA PROJEKTU

4.1. Wkład własny

1. W ramach przedmiotowego konkursu **wnioskodawca jest zobligowany do wniesienia wkładu własnego:**
- w przypadku projektów objętych pomocą publiczną: **zgodnie z programem pomocowym pomocy publicznej;**
 - w przypadku projektów objętych pomocą de minimis: **minimum 5% wartości projektu.**
2. Wkład własny to środki finansowe lub wkład niepieniężny zabezpieczone przez beneficjenta, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowanych i nie zostaną beneficjentowi

przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną beneficjentowi, zgodnie ze stopą dofinansowania dla projektu¹⁴).

3. Wkład własny beneficjenta wykazywany jest we wniosku o dofinansowanie, przy czym to beneficjent określa formę wniesienia wkładu własnego. IOK nie wymaga wniesienia wkładu własnego w określonej formie, chyba że przepisy prawa powszechnie obowiązującego lub *Wytycznych programowych* stanowią inaczej.
4. Wkład własny wnoszony jest przez wnioskodawcę, niemniej jednak może on pochodzić z różnych źródeł, w tym np. uczestników projektu, samorządu lokalnego, strony trzeciej.

W przypadku projektów partnerskich, wkład finansowy może pochodzić od partnerów.

W przypadku wkładu niepieniężnego, może być on wnoszony przez beneficjenta ze składników jego majątku (np. nieruchomości) oraz z majątku innych podmiotów, o ile zostało to uregulowane prawnie (np. beneficjent będący NGO wnosi wkład w postaci nieruchomości udostępnionej przez gminę, przy czym możliwość wykorzystywania przez niego tej nieruchomości została uregulowana np. w umowie dzierżawy).

5. Beneficjent może wnieść wkład własny w postaci:

(a) niepieniężnej, w tym wkład niepieniężny wnoszony przez stronę trzecią w formie dodatków lub wynagrodzeń, lub

(b) finansowej, np. poprzez:

- środki będące w dyspozycji danej instytucji;
- środki wpłacane przez podmioty zewnętrzne;
- środki prywatne angażowane w ramach projektów objętych pomocą publiczną /pomocą de minimis.

6. Zaangażowanie **wkładu niepieniężnego** w realizację projektu może polegać na wykazaniu wyceny m.in. **następujących kosztów**:

Koszt	Zasady wnoszenia wkładu
udostępnianie/użyczenie budynków, pomieszczeń, urządzeń, wyposażenia na potrzeby projektu	<ol style="list-style-type: none">1) budynki nie muszą być własnością beneficjenta/partnera, mogą być np. udostępnione przez inne podmioty np. gminę;2) w przypadku wykorzystania nieruchomości na rzecz projektu jej wartość nie przekracza wartości rynkowej;3) wydatki poniesione na wycenę wkładu niepieniężnego są kwalifikowane;4) wkład związany z udostępnianiem pomieszczeń, urządzeń, wyposażenia – jest kwalifikowalny w wysokości odpowiadającej kosztom utrzymania lub wynajmu danej

¹⁴ Stopa dofinansowania dla projektu rozumiana jako % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych.

	<p>infrastruktury;</p> <p>5) brak możliwości wykazania w budżecie projektu własnego sprzętu zakupionego z EFS w perspektywie finansowej 2007- 2013 (niemniej jednak – można go wykazać jako potencjał techniczny niepodlegający wycenie).</p>
<p>świadczenia wykonywane przez wolontariuszy na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie</p>	<p>1) wartość wkładu niepieniężnego w przypadku świadczeń wykonywanych przez wolontariuszy określa się z uwzględnieniem ilości czasu poświęconego na jej wykonanie oraz średniej wysokości wynagrodzenia (wg stawki godzinowej lub dziennej) za dany rodzaj pracy obowiązującej u danego pracodawcy lub w danym regionie (wyliczonej np. w oparciu o dane GUS) lub płacy minimalnej określonej na podstawie obowiązujących przepisów, w zależności od zapisów wniosku o dofinansowanie projektu;</p> <p>2) wycena nieodpłatnej dobrowolnej pracy może uwzględniać wszystkie koszty, które zostałyby poniesione w przypadku jej odpłatnego wykonywania przez podmiot działający na zasadach rynkowych; wycena uwzględnia zatem koszt składek na ubezpieczenia społeczne oraz wszystkie pozostałe koszty wynikające z charakteru danego świadczenia.</p>
<p>wkład niepieniężny w formie dodatków lub wynagrodzeń wypłacanych przez stronę trzecią (pracodawców) uczestnikom danego projektu</p>	<p>1) możliwość wnoszenia wkładu strony trzeciej dotyczy wyłącznie projektów skierowanych do pracodawców (firm, jednostek samorządowych, etc.), którzy delegują swoich pracowników na szkolenie;</p> <p>2) wkład wnoszony w tym przypadku dotyczy wynagrodzenia za czas udziału w projekcie;</p> <p>3) podstawą wniesienia wkładu własnego przez strony trzecie powinna być stosowna umowa z beneficjentem oraz zgodność poniesionych wydatków z przepisami krajowymi.</p>
<p>wkład niepieniężny w innej formie</p>	<p>1) wartość wkładu niepieniężnego powinna być potwierdzona dokumentami o wartości dowodowej równoważnej fakturom;</p> <p>2) wartość przypisana wkładowi niepieniężnemu nie przekracza stawek rynkowych.</p>

7. Szczegółowe zasady wnoszenia wkładu niepieniężnego uregulowane są w *Wytycznych programowych*.

8. Wkład w **postaci finansowej** wykazywany przez wnioskodawcę w projekcie może pochodzić z następujących źródeł:

<i>Wkład finansowy</i>	<i>Zasady wnoszenia wkładu</i>
------------------------	--------------------------------

opłaty związane z udziałem uczestników w projekcie	<ol style="list-style-type: none"> 1) możliwość wykorzystania opłat nie może ograniczać udziału w projekcie grupom docelowym wspieranym z EFS, w związku z tym w przypadku wsparcia kierowanego do osób pozostających bez zatrudnienia lub wykluczonych społecznie opłaty nie powinny być pobierane; natomiast jest to możliwe w przypadku rodziców wnoszących opłatę za opiekę przedszkolną lub żłobkową za dzieci, osób uczestniczących w kształceniu ustawicznym, np. szkoleniach językowych dla dorosłych osób pracujących, etc.; 2) opłaty powinny być symboliczne i nie stanowić istotnej bariery uczestnictwa w projekcie; 3) informacja na temat pobierania opłat od uczestników powinna zostać zawarta we wniosku o dofinansowanie projektu i powinna podlegać ocenie pod kątem celowości i ewentualnego ograniczenia dostępu do projektu dla potencjalnych uczestników projektu przez instytucję oceniającą konkurs.
środki pozyskane przez podmiot będący beneficjentem z innych programów krajowych/ regionalnych /lokalnych, pod warunkiem, że zasady realizacji tych programów nie zabraniają wnoszenia ich środków do projektów EFS (zagrożenie podwójnym finansowaniem wydatków)	<ol style="list-style-type: none"> 1) zasady realizacji programów, z których beneficjent uzyskał środki, nie mogą zabraniać ich wykazania jako wkładu własnego do projektu EFS (przykładem takich środków z innych programów, które mogą stanowić wkład własny do innych projektów jest Fundusz Inicjatyw Obywatelskich); 2) beneficjent nie może angażować jako wkład własny jedynie środków pozyskanych w ramach innych programów/ grantów, w których jasno określono, że nie mogą one stanowić wkładu własnego w projektach współfinansowanych ze środków UE.
wpłaty pracodawców z tytułu uzyskanego wsparcia, w tym z tytułu uzyskanej pomocy publicznej	<ol style="list-style-type: none"> 1) możliwość wnoszenia wkładu własnego w takiej formie dotyczy wyłącznie projektów skierowanych do firm prywatnych, które uzyskują pomoc publiczną w związku z uzyskanym w ramach projektu wsparciem; 2) wkład własny wnoszony jest na podstawie umowy pomiędzy beneficjentem a pracodawcą, który uzyskuje pomoc publiczną.
środki finansowe będące w dyspozycji danej instytucji lub pozyskane przez tą instytucję z innych źródeł (np. od sponsorów, darczyńców – tak publicznych jak i prywatnych), w tym środki przeznaczone na wynagrodzenie kadry zaangażowanej przez	<ol style="list-style-type: none"> 1) środki własne / dotacje / granty pozyskane przez podmiot na finansowanie swojej podstawowej działalności; 2) w przypadku organizacji pozarządowych to również możliwość zaangażowania środków pozyskanych z ustawą <i>o działalności pożytku publicznego i wolontariacie</i>, np. środki pozyskane w ramach 1%, środki ze zbiorów publicznych, darowizny, nawiązki sądowe; 3) w przypadku wykazywania wynagrodzenia kadry – dotyczy to

beneficjenta w realizację projektu EFS, które nie jest finansowane ze środków dofinansowania	osób powiązanych z beneficjentem, które zostaną zaangażowane w realizację projektu, w szczególności osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, które beneficjent oddeleguje do realizacji projektu; w takim przypadku należy wykazać szacunkowy wymiar czasu pracy personelu projektu (etat / liczba godzin) niezbędny do realizacji zadania/zadań; ponadto do rozliczania kwalifikowalności wynagrodzenia takiej osoby stosuje się zapisy wytycznych programowych w zakresie personelu projektu.
--	---

9. Celem zapewnienia określonej wysokości wkładu własnego możliwe będzie **łączenie różnych jego form**, np. częściowo wniesienie wkładu własnego w postaci pracy wolontariusza a częściowo w postaci opłat od uczestników.

10. Wkład własny może być wykazywany przez beneficjenta bez względu na sposób rozliczenia projektu EFS. Wnoszenie wkładu własnego w przypadku projektów rozliczanych ryczałtowo możliwe jest na takich samych zasadach jak w przypadku projektów rozliczanych na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków. Wykazanie wkładu własnego bez względu na źródło jego pochodzenia możliwe jest zarówno **z kosztów pośrednich jak i bezpośrednich**.

4.2. Pomoc publiczna / pomoc *de minimis*

1. Pomoc publiczna oznacza wszelką pomoc przyznaną przez Państwo członkowskie lub pochodzącą ze środków państwowych na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów oraz wpływająca tym samym na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.
2. Ustalenia, czy w danym przypadku występuje pomoc publiczna jest możliwe wyłącznie po zbadaniu, czy zostały spełnione jednocześnie wszystkie cztery przesłanki występowania pomocy publicznej (tzw. test pomocy publicznej), tj. gdy wsparcie:
 - jest przyznawane przez państwo lub pochodzi ze środków państwowych;
 - jest udzielane na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku;
 - ma charakter selektywny;
 - zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

IOK zaznacza, iż występowanie pomocy publicznej/*pomocy de minimis* w projekcie należy rozważać indywidualnie w każdym przypadku. Dlatego wnioskodawca składający wniosek musi każdorazowo ocenić czy w projekcie występuje pomoc publiczna zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

3. Obowiązek przeprowadzenia testu pomocy publicznej spoczywa na podmiocie udzielającym pomocy, który powinien dołożyć wszelkich starań, celem ustalenia, czy wsparcie udzielone na rzecz danego podmiotu w ramach EFS posiada charakter pomocy publicznej.
4. W przypadku wystąpienia w ramach projektu pomocy publicznej/pomocy *de minimis* ocena wniosku o dofinansowanie uwzględnia również przepisy obowiązujące wnioskodawcę w przedmiotowym zakresie.
5. Warunki oraz formy udzielania pomocy publicznej oraz pomocy *de minimis* wynikają bezpośrednio z uregulowań unijnych oraz znajdują odzwierciedlenie w krajowych programach pomocowych, stanowiących podstawę dla udzielenia pomocy publicznej/pomocy *de minimis*.
6. W przypadku projektów zakładających występowanie pomocy publicznej udzielanej na mocy rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, dopuszczalna jej wartość wynika z maksymalnej intensywności pomocy publicznej wskazanej w obowiązującej podstawie prawnej. W związku z powyższym beneficjent pomocy zobowiązany jest do wniesienia wkładu prywatnego, który wykazywany jest we wniosku o dofinansowanie projektu oraz podlega rozliczeniu we wniosku o płatność.
7. Zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy wdrożeniowej podmiotami udzielającymi pomocy mogą być instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające lub beneficjenci, a także inne podmioty, o których mowa w art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*, uprawnione do udzielania pomocy.
8. Pomiotem udzielającym pomocy może być również partner projektu, o którym mowa w art. 33 ust. 1 ustawy wdrożeniowej oraz podmiot wdrażający instrument finansowy, o którym mowa w art. 28 ust. 2 ustawy wdrożeniowej.
9. Kto jest podmiotem udzielającym pomocy zależy od tego, czy umowa o dofinansowanie projektu stanowi jednocześnie wniosek o udzielenie pomocy, czy też pomoc publiczna będzie udzielana przez beneficjenta na podstawie umów wewnątrzprojektowych. W sytuacji, gdy wniosek o dofinansowanie projektu stanowi jednocześnie wniosek o udzielenie pomocy publicznej IOK staje się podmiotem udzielającym pomocy.
10. W sytuacji, gdy IOK nie jest podmiotem udzielającym pomocy wszelkie obowiązki związane z jej udzieleniem, na mocy umowy o dofinansowanie projektu zostają scedowane na beneficjenta. W przypadku projektów partnerskich, w których lider udziela pomocy publicznej partnerowi, za wniosek o udzielenie pomocy może zostać uznana np. umowa partnerska określająca wzajemne prawa i obowiązki lidera i partnera. Weryfikacja dokumentów związanych z poprawnym udzieleniem pomocy publicznej należy w tym przypadku do lidera - jako podmiotu udzielającego pomocy.
11. **Wszelka pomoc publiczna/pomoc *de minimis* udzielona w ramach Działania 9.3 *Rozwój przedsiębiorczości* powinna spełniać warunki określone w dokumentach stanowiących podstawę prawną udzielania pomocy publicznej/ pomocy *de minimis* w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Znajomość ww.**

dokumentów jest niezbędna do prawidłowego przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu.

12. W przypadku wystąpienia w projekcie form wsparcia objętych zasadami pomocy publicznej/ pomocy *de minimis* wnioskodawca, niezależnie od faktu czy sam jest beneficjentem pomocy, czy też występuje w roli podmiotu udzielającego pomocy, zobowiązany jest każdorazowo wskazać we wniosku o dofinansowanie projektu:

- jednoznaczne informacje wskazujące na spełnienie efektu zachęty (jedynie w przypadku udzielania pomocy publicznej) - zalecany opis części dot. *Grupy docelowej*. Uznaje się, że pomoc wywołuje efekt zachęty, jeżeli spełnione zostają odpowiednie przesłanki wynikające z art. 6 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014;
- wszystkie wydatki objęte pomocą publiczną lub pomocą *de minimis* poprzez odpowiednie zaznaczenie w kolumnie „*Pomoc publiczna*” i/lub „*Pomoc de minimis*” Budżetu projektu;
- *metodologię wyliczenia dofinansowania i wkładu prywatnego w ramach wydatków objętych pomocą publiczną* w oparciu o dopuszczalną intensywność pomocy publicznej określoną w podstawie prawnej oraz obowiązujących *Wytycznych programowych* - zalecany opis w części *Metodologia wyliczenia dofinansowania i wkładu prywatnego w ramach wydatków objętych pomocą publiczną i pomocą de minimis*;
- rodzaj wnoszonego wkładu prywatnego - zalecany opis w części *Metodologia wyliczenia dofinansowania i wkładu prywatnego w ramach wydatków objętych pomocą publiczną i pomocą de minimis*.

13. W sytuacji, gdy beneficjent występuje w roli podmiotu, który udziela pomocy na rzecz innych przedsiębiorców (operatora) zobowiązany jest dodatkowo, oprócz powyższych elementów do wskazania informacji w zakresie:

- 1) podstawy prawnej udzielania pomocy publicznej/pomocy *de minimis* - zalecany opis w części *Metodologia wyliczenia dofinansowania i wkładu prywatnego w ramach wydatków objętych pomocą publiczną i pomocą de minimis*.
- 2) spełnienia obowiązków ciążących na podmiocie udzielającym pomocy, tj.:
 - a) weryfikacji przedsiębiorstw pod kątem możliwości udzielenia pomocy publicznej/ pomocy *de minimis* oraz zawierania umów wewnątrzprojektowych - zalecany opis w części dot. *Grupy docelowej*. Wnioskodawca powinien wskazać, iż do dnia zawarcia umowy o udzielenie pomocy, dokona weryfikacji przedsiębiorstw pod kątem możliwości udzielenia pomocy na podstawie, co najmniej dokumentów wskazanych wynikających z art. 37 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
 - b) wydawania zaświadczeń o udzielonej pomocy *de minimis* i ich korekt (jedynie w przypadku udzielania pomocy *de minimis*) - zalecany opis części dot. *Sposobu zarządzania projektem*;

- c) przekazywanie sprawozdań z udzielonej pomocy publicznej z wykorzystaniem aplikacji SHRIMP Prezesowi UOKiK - *zalecany opis części dot. Sposobu zarządzania projektem*;
 - d) poinformowania pisemnie beneficjenta pomocy o jej zatwierdzeniu przez KE zgodnie z art. 108 TFUE bądź o braku obowiązku notyfikacji oraz w przypadku pomocy publicznej udzielanej na podstawie programu pomocowego wskazanie numeru referencyjnego programu nadanego przez KE - *zalecany opis w części dot. Sposobu zarządzania projektem*.
- 3) wskazania osoby odpowiedzialnej za realizację zadań związanych z udzielaniem pomocy publicznej/ pomocy *de minimis* (jedynie w przypadku kiedy odpowiadać za nie będzie więcej niż jedna osoba należy dokonać ich podziału poprzez wskazanie w zakresie obowiązków tych osób poszczególnych zadań z zakresu pomocy publicznej) - *zalecany opis w części Potencjał wnioskodawcy i/lub partnerów oraz Zaangażowanie partnerów w realizację zadań w projekcie*, o ile Partner zaangażowany jest w zadania związane z udzielaniem pomocy publicznej w ramach projektu partnerskiego.
14. Brak wskazania informacji w zakresie pomocy publicznej/pomocy *de minimis*, o których mowa powyżej, **skutkuje warunkowym zatwierdzeniem wniosku w zakresie jego zgodności z zasadami udzielania pomocy publicznej i skierowaniem przedmiotowych kwestii do negocjacji.**
15. Jednocześnie, za niezgodność z powyższymi przepisami należy przyjąć **w szczególności:**
- brak spełnienia efektu zachęty (jedynie w przypadku udzielania pomocy publicznej);
 - zastosowanie nieprawidłowego poziomu intensywności pomocy w szczegółowym budżecie projektu w stosunku do informacji zawartych w treści wniosku oraz stosownych przepisów prawa (np. intensywności pomocy dla mikro i małych przedsiębiorstw, w przypadku pomocy kierowanej do średnich przedsiębiorstw);
 - zastosowanie nieprawidłowego rodzaju pomocy w odniesieniu do form wsparcia przewidzianych we wniosku (np. przyjęcie intensywności pomocy na szkolenia w odniesieniu do subsydiowanego zatrudnienia);
 - oraz wszelką niezgodność z przepisami prawa unijnego i krajowego stanowiącego podstawę prawną udzielania pomocy publicznej w ramach projektów współfinansowanych z EFS w ramach RPO WL.

4.3. Budżet projektu

1. Okres kwalifikowalności wydatków został określony w podrozdziale 3.4 *Regulaminu*.

Ważne!

Koszty zarządzania stanowią wyłącznie koszty pośrednie rozliczane ryczałtem. Koszty pośrednie rozliczane ryczałtem powinny być zgodne z zapisami *Wytycznych programowych*.

2. Szczegółowy budżet projektu jest podstawą do oceny kwalifikowalności i racjonalności kosztów i powinien bezpośrednio wynikać z opisanych zadań i ich etapów. W szczegółowym budżecie

projektu ujmowane są jedynie wydatki kwalifikowalne spełniające warunki określone w *Wytycznych programowych*.

3. W ramach projektów współfinansowanych z EFS wnioskodawca przedstawia zakładane koszty projektu we wniosku o dofinansowanie projektu w formie budżetu zadaniowego, tj. przedstawia podział na:
 - **koszty bezpośrednie** dotyczące zadań merytorycznych (tj. koszty kwalifikowalne poszczególnych zadań realizowanych przez beneficjenta w ramach projektu, które są bezpośrednio związane z tymi zadaniami);
 - **koszty pośrednie** (tj. koszty administracyjne związane z obsługą projektu z katalogu określonego w *Wytycznych programowych*).
4. Budżet zadaniowy oznacza przedstawienie kosztów kwalifikowanych projektu w podziale na zadania merytoryczne. Przykładowo, zadaniem merytorycznym w projekcie EFS w ramach kosztów bezpośrednich jest m.in.: realizacja szkoleń, przyznawanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wsparcie pomostowe. Zadania merytorycznego nie stanowią pojedyncze wydatki np. usługa cateringowa, hotelowa i trenerska.
5. We wniosku o dofinansowanie projektu wykazywany jest szczegółowy budżet ze wskazaniem kosztów jednostkowych, który jest podstawą do oceny kwalifikowalności wydatków na etapie oceny wniosku o dofinansowanie. W odniesieniu do zadań merytorycznych we wniosku o dofinansowanie projektu wykazywany jest limit kosztów, które mogą zostać poniesione przez beneficjenta na ich realizację. Limit kosztów bezpośrednich w ramach budżetu zadaniowego na etapie wnioskowania o środki powinien wynikać ze szczegółowej kalkulacji kosztów jednostkowych wykazanej we wniosku o dofinansowanie, tj. szczegółowym budżecie projektu.
6. Konstruowanie budżetu projektu opiera się na podstawowych zasadach kwalifikowalności, określonych w *Wytycznych programowych*, w szczególności racjonalności, efektywności oraz zasadzie należytego zarządzania finansami nie tylko na poziomie poszczególnych wydatków, ale również usług wykazywanych w projekcie jak i na poziomie całego projektu. Wykazanie danego wydatku w budżecie projektu nie zwalnia z konieczności ponoszenia wydatków zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. Zatwierdzenie wydatku we wniosku o dofinansowanie na danym poziomie nie oznacza, że dokładnie taka sama kwota wydatkowania będzie kwalifikowalna w ramach projektu.
7. Koszty pośrednie są kwalifikowane w ramach konkursu i stanowią koszty administracyjne związane z obsługą projektu, w szczególności:
 - a) koszty koordynatora lub kierownika projektu oraz innego personelu bezpośrednio zaangażowanego w zarządzanie projektem i jego rozliczanie w tym, monitorowanie, o ile jego zatrudnienie jest niezbędne dla realizacji projektu, w tym w szczególności koszty wynagrodzenia tych osób, ich delegacji służbowych i szkoleń oraz koszty związane z wdrażaniem polityki równych szans przez te osoby;
 - b) koszty zarządu (koszty wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownik jednostki),

- c) koszty personelu obsługowego (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna – w tym w zakresie prowadzenia procedury zamówień publicznych) na potrzeby funkcjonowania jednostki;
- d) koszty obsługi księgowej (koszty wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, w tym koszty zlecenia prowadzenia obsługi księgowej projektu biura rachunkowego);
- e) organizacja wsparcia w ramach projektu, w tym organizacja szkoleń i doradztwa (ale nie prowadzenie szkoleń i doradztwa);
- f) prowadzenie rekrutacji w ramach projektu, w szczególności wyszukiwanie i informowanie uczestników projektu i prowadzenie spotkań informacyjnych o projekcie oraz koszt ogłoszeń rekrutacyjnych w mediach, na plakatach, ulotkach (ale nie koszt personelu udzielającego wsparcia i identyfikującego potrzeby uczestników, np. psychologa, o ile koszt taki jest uzasadniony specyfiką danego projektu);
- g) koszty utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne) związanych z obsługą administracyjną projektu;
- h) wydatki związane z otwarciem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym lub odrębnego rachunku bankowego;
- i) działania informacyjno-promocyjne projektu (np. prowadzenie strony internetowej, prawidłowe oznakowanie projektu, zakup materiałów promocyjnych i informacyjnych, zakup ogłoszeń prasowych);
- j) amortyzacja, najem lub zakup aktywów (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) używanych na potrzeby personelu, o którym mowa w lit. a – d;
- k) opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków w zakresie związanym z obsługą administracyjną projektu;
- l) koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich związanych z obsługą administracyjną projektu;
- m) koszty usług powielania dokumentów związanych z obsługą administracyjną projektu,
- n) koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych związanych z obsługą administracyjną projektu;
- o) koszty ubezpieczeń majątkowych;
- p) koszty ochrony;
- q) koszty sprzątania pomieszczeń związanych z obsługą administracyjną projektu, w tym środki do utrzymania ich czystości oraz dezynsekcję, dezynfekcję, deratyzację tych pomieszczeń;
- r) koszty zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy.

Ważne!

Niedopuszczana jest sytuacja, w której koszty pośrednie, w których mowa powyżej, zostaną wykazane w ramach kosztów bezpośrednich.

Na etapie:

- wyboru projektu do dofinansowania – oceniane jest, czy w ramach zadań określonych w budżecie projektu (w kosztach bezpośrednich) nie zostały wykazane koszty, które stanowią koszty pośrednie,
- realizacji projektu – w ramach zatwierdzania wniosku o płatność weryfikowane jest, czy w zestawieniu poniesionych wydatków bezpośrednich załączanym do wniosku o płatność, nie zostały wykazane wydatki pośrednie, o których mowa powyżej.

8. Możliwe jest rozliczanie wkładu własnego w ramach kosztów pośrednich.

9. Koszty pośrednie rozliczane są wyłącznie z wykorzystaniem następujących stawek ryczałtowych:

- a) **25 %** kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości do 1 mln PLN włącznie,
- b) **20 %** kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN włącznie,
- c) **15 %** kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN włącznie,
- d) **10 %** kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości przekraczającej 5 mln PLN

10. Stawka ryczałtowa kosztów pośrednich jest wskazywana w umowie o dofinansowanie.

Uproszczone metody rozliczania wydatków

11. W projektach EFS możliwe jest stosowanie następujących uproszczonych metod rozliczania wydatków:

- a) stawek jednostkowych;
- b) kwot ryczałtowych;

z zastrzeżeniem, że w przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR¹⁵, stosowanie jednej z ww. uproszczonych metod rozliczania wydatków jest obligatoryjne.

IZ RPO informuje, iż miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE (kurs opublikowany w:

¹⁵ Do przeliczenia ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE (kurs opublikowany w: <http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/index.cfm?fuseaction=home&Language=en>) aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/infoeuro/infoeuro_en.cfm
aktualny na dzień ogłoszenia konkursu nr RPLU.9.3.00-IZ.00-06-001/16 wynosi:
4,2538 zł.

Stawki jednostkowe

12. Z uwagi na specyfikę projektu w konkursie nie wystąpią usługi wystandaryzowane, o których mowa w załączniku nr 1 do *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze edukacji na lata 2014-2020*. W związku z powyższym, w konkursie nie przewiduje się wystąpienia wydatków objętych stawkami jednostkowymi.

Kwoty ryczałtowe

13. Biorąc pod uwagę dopuszczalną wysokość dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, kwotę wsparcia pomostowego, założone kryteria formalne specyficzne oraz minimalną wartość projektu 500.000 PLN, w konkursie nie przewiduje się rozliczania wydatków kwotami ryczałtowymi.

4.4. Kwalifikowalność wydatków

1. Ogólne zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków zostały określone w *Wytycznych programowych*, sporządzonych na podstawie stosownych wytycznych horyzontalnych.
2. *Wytyczne programowe*, o którym mowa powyżej, publikowane są na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl.
3. Ocena kwalifikowalności wydatków w toku konkursu odbywać się będzie zgodnie z zasadami określonymi w *Wytycznych programowych*. IOK zastrzega, że zasady kwalifikowalności wydatków mogą ulec zmianie w toku konkursu lub na etapie realizacji projektu, w związku ze zmianą przepisów prawa, zmianą *Wytycznych programowych* lub zmianą wytycznych horyzontalnych, w rozumieniu odpowiednio art. 7 oraz art. 5 ustawy wdrożeniowej lub zmianą umowy o dofinansowanie.
4. W przypadku zmiany wytycznych horyzontalnych, beneficjent w okresie przed dostosowaniem *Wytycznych programowych* do wytycznych horyzontalnych zobowiązany jest do stosowania wytycznych horyzontalnych w zmienionym zakresie.
5. Wnioskodawca realizujący projekt ponosi wydatki związane z jego realizacją zgodnie z zasadami kwalifikowalności wydatków określonymi w *Wytycznych programowych*.
6. W przypadku zmiany *Wytycznych programowych*, polegającej na wprowadzeniu korzystniejszych rozwiązań dla beneficjenta, o możliwości ewentualnego stosowania zmiany do wydatków poniesionych przed dniem rozpoczęcia stosowania zmienionych *Wytycznych programowych* rozstrzyga treść tego projektu wytycznych. Jeżeli treść *Wytycznych programowych* nie reguluje

tego zagadnienia, zastosowanie zmienionych Wytycznych do wydatków, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, wymaga aneksu do umowy o dofinansowanie projektu.

7. Do oceny prawidłowości umów zawartych w ramach realizacji projektu w wyniku przeprowadzonych postępowań, stosuje się wersję ww. *Wytycznych* obowiązującą w dniu wszczęcia postępowania, które zakończyło się podpisaniem danej umowy. Wszczęcie postępowania jest tożsame z publikacją ogłoszenia o wszczęciu postępowania lub zamiarze udzielenia zamówienia publicznego, o którym mowa w ww. *Wytycznych*, lub o prowadzonym naborze pracowników na podstawie stosunku pracy, pod warunkiem, że beneficjent udokumentuje publikację ogłoszenia o wszczęciu postępowania.
8. Okres kwalifikowalności wydatków został określony w podrozdziale 3.4 *Regulaminu*.
9. Fakt, że dany projekt kwalifikuje się do dofinansowania w ramach RPO WL nie oznacza, że wszystkie wydatki poniesione podczas jego realizacji będą uznane za kwalifikowalne.
10. Ocena kwalifikowalności wydatku polega na analizie zgodności jego poniesienia z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i prawa krajowego, umową o dofinansowanie i Wytycznymi oraz innymi dokumentami, do których stosowania beneficjent zobowiązał się w umowie o dofinansowanie.
11. Ocena kwalifikowalności poniesionego wydatku dokonywana jest przede wszystkim w trakcie realizacji projektu poprzez weryfikację wniosków o płatność oraz w trakcie kontroli projektu, w szczególności kontroli w miejscu realizacji projektu lub siedzibie beneficjenta. Niemniej, na etapie oceny wniosku o dofinansowanie dokonywana jest ocena kwalifikowalności planowanych wydatków. Przyjęcie danego projektu do realizacji i podpisanie z beneficjentem umowy o dofinansowanie nie oznacza, że wszystkie wydatki, które beneficjent przedstawi we wniosku o płatność w trakcie realizacji projektu zostaną poświadczone, zrefundowane lub rozliczone (w przypadku systemu zaliczkowego)¹⁶. Ocena kwalifikowalności poniesionych wydatków jest prowadzona także po zakończeniu realizacji projektu w zakresie obowiązków nałożonych na beneficjenta umową o dofinansowanie oraz wynikających z przepisów prawa.

4.4.1. Personel projektu

1. Zgodnie z *Wytycznymi programowymi* personel projektu stanowią wszystkie osoby zaangażowane do realizacji zadań w ramach projektu, które osobiście wykonują zadania w ramach projektu, tj. w szczególności osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (dotyczy umowy o pracę, mianowania, powołania, wyboru i spółdzielczej umowy o pracę) lub stosunku cywilnoprawnego (np. umowa zlecenia, umowa o dzieło), osoby samozatrudnione (tj. osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, które są beneficjentami danego projektu i jednocześnie stanowią personel tego projektu), osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby współpracujące w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 z późn. zm.) oraz osoby świadczące

¹⁶ Punktem wyjścia dla weryfikacji kwalifikowalności wydatków na etapie realizacji projektu jest zatwierdzony wniosek o dofinansowanie.

usługi w formie wolontariatu w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118, z późn. zm.).

2. Wnioskodawca wykazuje we wniosku o dofinansowanie projektu szacunkowy wymiar czasu pracy personelu projektu (tj. wykazuje wymiar etatu lub liczbę godzin) niezbędny do wykonywania zadania/zadań, co jest podstawą do oceny zasadności i racjonalności wydatków związanych z personelem projektu. Dane te wykazywane są w szczegółowym budżecie projektu w kolumnie „kategoria tekstowa” (np. ½ etatu, 120 h/m-c).
3. Zatrudnianie personelu do projektu musi być zgodne z przepisami krajowymi, w tym z przepisami prawa pracy oraz przepisami Kodeksu cywilnego w przypadku zatrudniania na podstawie umowy cywilnoprawnej. Personelem projektu nie mogą być osoby zatrudnione¹⁷ w instytucjach uczestniczących w realizacji PO, niekwalifikowalne jest wynagrodzenie personelu projektu zatrudnionego jednocześnie w instytucji uczestniczącej w realizacji PO na podstawie stosunku pracy, chyba że nie zachodzi konflikt interesów lub podwójne finansowanie.
4. Katalog wydatków kwalifikowanych w ramach wynagrodzenia personelu określają *Wytyczne programowe*.
5. Nie jest dopuszczalne angażowanie jako personelu projektu pracowników partnerów przez beneficjenta i odwrotnie.
6. Wnioskodawca wykazuje we wniosku o dofinansowanie swój potencjał kadrowy, o ile go posiada, przy czym jako potencjał kadrowy rozumie się powiązane z beneficjentem osoby, które zostaną zaangażowane w realizację projektu, w szczególności osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, które beneficjent oddeleguje do realizacji projektu¹⁸.
7. We wniosku o dofinansowanie wnioskodawca wskazuje formę zaangażowania i szacunkowy wymiar czasu pracy personelu projektu niezbędnego do realizacji zadań merytorycznych (etat/liczba godzin¹⁹), co stanowi podstawę do oceny kwalifikowalności wydatków personelu projektu na etapie wyboru projektu oraz w trakcie jego realizacji.
8. Szczegółowe zasady angażowania personelu do projektu na podstawie stosunku pracy, stosunku cywilnoprawnego oraz osób samozatrudnionych zostały określone w *Wytycznych programowych*.

4.4.2. Cross - financing i środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne

1. W ramach konkursu zgodnie z kryterium formalnym specyficznym nr 4:

Cross-financing i zakup środków trwałych:

- a) Projekt nie uwzględnia wydatków objętych zakresem pomocy z *Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (cross-financingu)*.
- b) Zakup środków trwałych w projekcie może dotyczyć wyłącznie kategorii wydatków związanych z zapewnieniem realizacji zasady równości szans osób z niepełnosprawnościami.

¹⁷ Dotyczy wyłącznie osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

¹⁸ Jako potencjał kadrowy nie są wykazane osoby planowane do zaangażowania w okresie realizacji projektu w oparciu o procedury dotyczące konkurencyjnego ponoszenia wydatków.

¹⁹ Nie dotyczy umów, w wyniku których następuje wykonanie oznaczonego dzieła.

2. Zgodnie z SZOOP wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może przekroczyć 10% wydatków projektu.
3. Za środki trwałe uznaje się rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki.²⁰ Wśród środków trwałych wymienia się:
 - nieruchomości – budynki, budowle, grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu;
 - maszyny, urządzenia;
 - środki transportu;
 - sprzęt komputerowy – zespół obiektów, czyli komputer, monitor, klawiatura, mysz;
 - ulepszenia w obcych środkach trwałych;
 - inwentarz żywy.
4. Wartości niematerialne i prawne to nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych prawa majątkowe, nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone na potrzeby jednostki.²¹ Do wartości niematerialnych i prawnych możemy zaliczyć np. autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje.
5. Wydatki dotyczące pozyskania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych mogą być uznane za kwalifikowalne pod warunkiem ich bezpośredniego wskazania we wniosku o dofinansowanie. Ponadto we wniosku o dofinansowanie należy uzasadnić konieczność pozyskania środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do realizacji projektu z zastosowaniem najbardziej efektywnej dla danego przypadku metody (zakup, amortyzacja, leasing itp.), z uwzględnieniem przedmiotu i celu danego projektu. Powyższy wymóg dotyczy wyłącznie środków trwałych o wartości początkowej równej lub wyższej niż 3 500 PLN.
6. Uzasadnienie konieczności pozyskania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do realizacji projektu, powinno uwzględniać w szczególności:
 - a) okres realizacji projektu;
 - b) tożsame lub zbliżone do planowanych do pozyskania w ramach projektu środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne będące w posiadaniu beneficjenta, w tym środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne nabyte w ramach projektów współfinansowanych ze środków publicznych;
 - c) wybór metody pozyskania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do realizacji projektu (np. zakup, amortyzacja, leasing).
7. Wykazując koszty związane z pozyskaniem środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych należy w szczególności wziąć pod uwagę czy zakup sprzętu jest niezbędny pomimo krótkiego okresu realizacji projektu, czy beneficjent nie posiada sprzętu własnego, który może wykorzystać, jak również, czy nie jest możliwe wykorzystanie sprzętu zakupionego w ramach innych projektów finansowanych z RPO WL lub innych programów operacyjnych.

²⁰ Zgodnie z art. 3 pkt 15 Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.)

²¹ Zgodnie z art. 3 pkt 14 Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości

8. Szczegółowe warunki kwalifikowalności kosztów związanych z wydatkami poniesionymi na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych określają *Wytyczne programowe*.

4.4.3. Reguła proporcjonalności

1. Projekt rozliczany jest na etapie końcowego wniosku o płatność pod względem finansowym proporcjonalnie do stopnia osiągnięcia założeń merytorycznych określonych we wniosku o dofinansowanie projektu, co jest określane jako „**reguła proporcjonalności**”.
2. Zgodnie z regułą proporcjonalności:
 - w przypadku niespełnienia kryterium zatwierdzonego przez KM RPO – IZ RPO może uznać wszystkie lub odpowiednią część wydatków dotychczas rozliczonych w ramach projektu za niekwalifikowalne;
 - w przypadku nieosiągnięcia celu projektu²² – właściwa instytucja będąca stroną umowy może uznać wszystkie lub odpowiednią część wydatków dotychczas rozliczonych w ramach projektu za niekwalifikowalne; wysokość wydatków niekwalifikowalnych uzależniona jest od stopnia niezrealizowania celu projektu; wydatki niekwalifikowalne obejmują wydatki związane z tym zadaniem merytorycznym (zadaniami merytorycznymi), którego założenia nie zostały osiągnięte i kosztów pośrednich; stopień nieosiągnięcia założeń projektu określany jest przez właściwą instytucję będącą stroną umowy.
3. Na etapie końcowego rozliczenia projektu IOK weryfikuje, czy nieosiągnięcie rezultatów wiązało się z ponoszeniem wydatków na dany cel, od czego uzależniony jest stopień rozliczenia finansowego projektu. Reguła proporcjonalności ma zastosowanie do wartości wydatków faktycznie poniesionych i wykazanych we wnioskach o płatność, a nie określonych we wniosku o dofinansowanie projektu.
4. Zastosowanie reguły proporcjonalności ma miejsce pod warunkiem, że niespełnienie założeń projektu wynika z przyczyn leżących po stronie beneficjenta.
5. Reguła proporcjonalności nie ma zastosowania w przypadku wystąpienia siły wyższej, która rozumiana jest jako zdarzenie zewnętrzne w stosunku do powołującego się na nią podmiotu, niemożliwe do przewidzenia, zaś jego skutki są niemożliwe do zapobieżenia.
6. Beneficjent ma obowiązek zachowania trwałości rezultatów zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, w szczególności osiągnięcie wskaźników produktu oraz rezultatu określonych we wniosku.
7. Zachowanie trwałości projektu obowiązuje w odniesieniu do współfinansowanej w ramach projektu infrastruktury²³ lub inwestycji produkcyjnych.

²² Wyrażonego wskaźnikami produktu lub rezultatu bezpośredniego w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie.

²³ „Infrastrukturę” na potrzeby tego postanowienia należy interpretować jako środki trwałe zdefiniowane w pkt 1 lit. x rozdziału 3 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*, z zastrzeżeniem, że w przypadku projektów finansowanych ze środków EFS – w rozumieniu pkt 3 podrozdziału 8.7 ww. *Wytycznych*.

8. Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie dokonywana jest ocena kwalifikowalności planowanych wydatków. Przyjęcie danego projektu do realizacji i podpisanie z beneficjentem *Umowy o dofinansowanie projektu* nie oznacza, że wszystkie wydatki które beneficjent przedstawi we wniosku o płatność w trakcie realizacji projektu, zostaną poświadczane, zrefundowane lub rozliczone (w przypadku systemu zaliczkowego)²⁴. Ocena kwalifikowalności poniesionego wydatku dokonywana jest przede wszystkim w trakcie realizacji projektu poprzez weryfikację wniosków o płatność oraz w trakcie kontroli projektu, w szczególności kontroli w miejscu realizacji projektu lub siedzibie beneficjenta. Ocena kwalifikowalności poniesionych wydatków jest prowadzona także po zakończeniu realizacji projektu w zakresie obowiązków nałożonych na beneficjenta *Umową o dofinansowanie projektu* oraz wynikających z przepisów prawa.

4.4.4 Realizacja zamówień publicznych

1. W przypadku wydatków o wartości od 20 tys. PLN netto do 50 tys. PLN netto włącznie, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT) oraz w przypadku korzystania z wyłączeń ze stosowania Pzp lub zasady konkurencyjności należy przeprowadzić rozeznanie rynku zgodnie z *Wytocznymi programowymi* oraz postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu.
2. W przypadku towarów lub usług o wartości poniżej 20 tys. PLN netto tj. bez podatku od towarów i usług (VAT) nie ma obowiązku przeprowadzania rozeznania rynku, co nie zwalnia z odpowiedzialności za ponoszenie wydatków w racjonalnej wysokości.
3. Przy udzielaniu zamówienia w ramach projektu beneficjent stosuje:
 - a) Pzp - w przypadku beneficjenta będącego podmiotem zobowiązanym zgodnie z art. 3 Pzp;
 - b) zasadę konkurencyjności - w przypadku:
 - i. beneficjenta niebędącego podmiotem zobowiązanym zgodnie z art. 3 Pzp do jej stosowania, w przypadku zamówień publicznych przekraczających wartość 50 tys. PLN netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT),
 - ii. beneficjenta, o którym mowa w lit. a:
 - w przypadku zamówień publicznych o wartości niższej od kwoty określonej w art. 4 pkt 8 Pzp, a jednocześnie przekraczającej 50 tys. PLN netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT), lub
 - w przypadku zamówień sektorowych o wartości niższej od kwoty określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 Pzp, a jednocześnie przekraczającej 50 tys. PLN netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT).
4. W przypadku, gdy na podstawie obowiązujących przepisów prawa innych niż Pzp wyłącza się stosowanie Pzp, beneficjent, o którym mowa w art. 3 Pzp, przeprowadza zamówienie publiczne z zastosowaniem tych przepisów.

Beneficjent przy udzielaniu zamówień publicznych w oparciu o Pzp i/lub zasadę konkurencyjności,

²⁴ Punktem wyjścia dla weryfikacji kwalifikowalności wydatków na etapie realizacji projektu jest zatwierdzony wniosek o dofinansowanie projektu.

których przedmiotem są usługi cateringowe zobowiązany jest do zastosowania klauzul społecznych²⁵.

5. Beneficjent weryfikując, do których zamówień w ramach projektu zastosowanie ma zasada konkurencyjności, bierze pod uwagę:
 - a) wszystkie zamówienia danego rodzaju w ramach projektu, zgodnie z kryteriami sumowania określonymi powyżej;
 - b) ewentualny wzrost wartości zamówienia w przypadku zamówień poniżej określonego progu.
6. Do opisu przedmiotu zamówienia publicznego stosuje się nazwy i kody określone we Wspólnym Słowniku Zamówień²⁶, o którym mowa w rozporządzeniu (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) (Dz. Urz. WE L 340 z 16.12.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 6, t. 5, str. 3).
7. Zgodnie z zasadą konkurencyjności Beneficjent ma obowiązek upublicznienia zapytania ofertowego poprzez umieszczenie go w Bazie Konkurencyjności Funduszy Europejskich dostępnej na stronie internetowej <http://www.bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl>.
8. Ww. strona internetowa będzie umożliwiać umieszczanie ogłoszeń przez beneficjentów po podpisaniu umowy o dofinansowanie. Jeśli wnioskodawca rozpoczyna realizację projektu na własne ryzyko przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, w celu upublicznienia zapytania ofertowego powinien wysłać zapytanie ofertowe do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców, o ile na rynku istnieje trzech potencjalnych wykonawców danego zamówienia publicznego oraz upublicznić to zapytanie co najmniej na stronie internetowej beneficjenta, o ile posiada taką stronę.

V. PROCEDURA NABORU, WERYFIKACJI WNIOSKU I OCENY PROJEKTU

Proces wyboru projektów w trybie konkursowym składa się z następujących etapów:

- I. ogłoszenie konkursu;
- II. nabór wniosków;
- III. weryfikacja wymogów formalnych w zakresie wniosków o dofinansowanie;
- IV. ocena formalna i merytoryczna projektów (w tym ewentualnie negocjacje);
- V. rozstrzygnięcie konkursu, wybór projektów do dofinansowania.

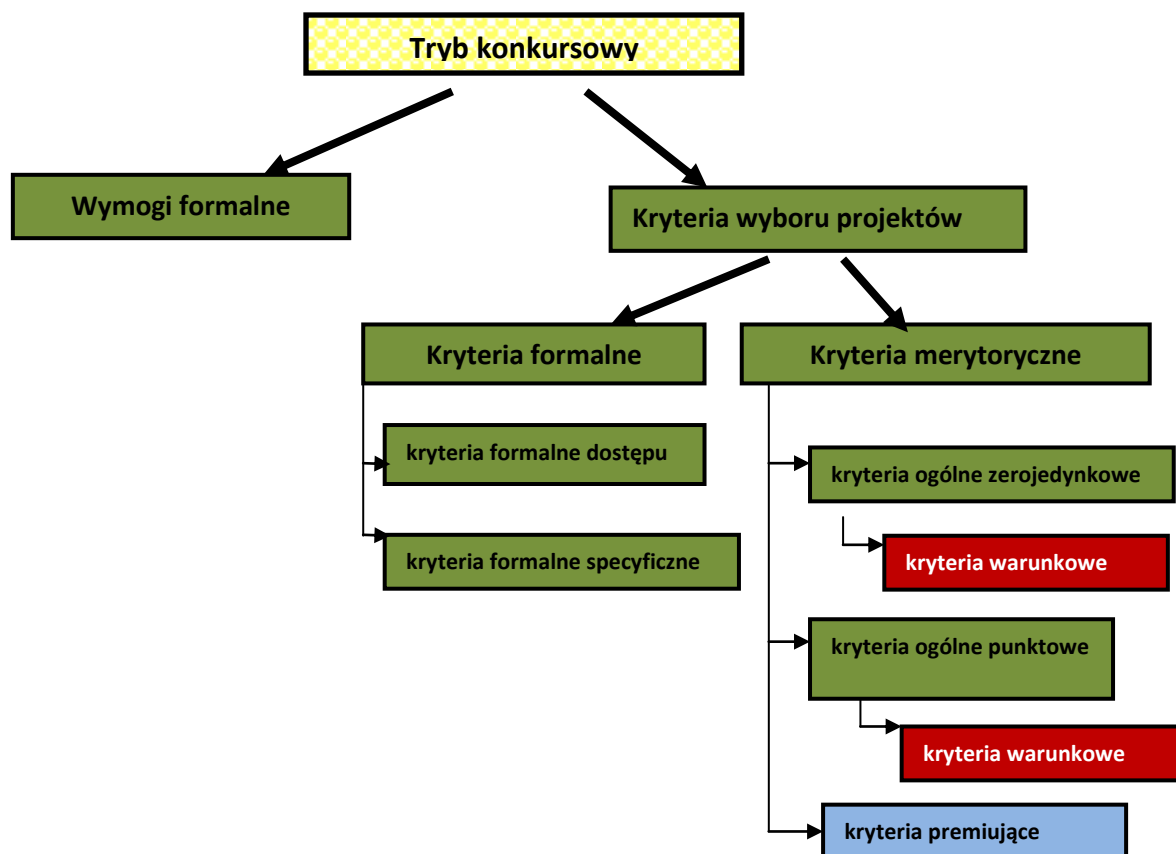
²⁵ Aspekty społeczne w zamówieniach publicznych, sposób oraz przykłady ich stosowania zostały omówione w podręczniku Urzędu Zamówień Publicznych z 2014 r. pt. „Aspekty społeczne w zamówieniach publicznych”, dostępnym na stronie www.uzp.gov.pl

²⁶ Wspólny Słownik Zamówień dostępny jest m.in. pod adresem:
http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?D;923;wspolny_slownik_zamowien.html.

5.1. Weryfikacja wniosku i ocena projektu

1. Weryfikacja wymogów formalnych, ocena formalna i ocena merytoryczna jest dokonywana zgodnie z wytycznymi horyzontalnymi, *Wytycznymi programowymi* oraz *Regulaminem*.
2. Weryfikacja wymogów formalnych w odniesieniu do wniosków o dofinansowanie dokonywana jest przez wyznaczonych pracowników IOK, natomiast ocena spełnienia przez projekt kryteriów wyboru projektów – przez wylosowanych członków KOP.
3. IOK ocenia i wybiera projekty do dofinansowania na podstawie kryteriów wyboru projektów, zatwierdzonych przez KM RPO, zgodnych z warunkami określonymi w art. 125 ust. 3 lit. a rozporządzenia ogólnego.
4. Konkurencyjność wyboru projektów w trybie konkursowym oznacza konieczność spełnienia przez wnioskodawcę jasnych i przejrzystych kryteriów wyboru projektów (formalnych i merytorycznych), które gwarantują, że wybrane do realizacji projekty w największym stopniu przyczyniają się do realizacji celów i wskaźników wskazanych odpowiednio w RPO WL.
5. Zatwierdzone kryteria nie mogą być stosowane przez IZ RPO w sposób skutkujący ich zmianą. Zmiana zakresu kryterium może polegać w szczególności na doprecyzowaniu lub uszczegółowieniu zakresu podmiotowego, przedmiotowego lub czasowego danego kryterium.
6. W ramach RPO WL w przypadku projektów współfinansowanych z EFS stosowane są:
 - a) **wymogi formalne;**
 - b) **kryteria wyboru projektów.**

Schemat dot. wymogów formalnych i kryteriów wyboru projektów

Wymogi formalne dotyczą w szczególności kompletności wniosku o dofinansowanie. Weryfikacja wymogów formalnych umożliwia uzupełnienie lub poprawę stwierdzonych we wniosku braków formalnych lub oczywistych omyłek. Uzupełnienie/poprawa braków formalnych lub oczywistych omyłek następuje w wyznaczonym przez IZ RPO terminie 7 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia a w konsekwencji niedopuszczenia projektu do dalszych etapów oceny.

Kryteria wyboru projektów mają charakter indywidualny, co oznacza że są oceniane w odniesieniu do danego projektu. Specyfika oceny niniejszych kryteriów rozróżnia:

- a) **kryteria obligatoryjne lub kryteria fakultatywne** - spełnienie kryterium obligatoryjnego jest niezbędne dla możliwości otrzymania dofinansowania (do kryteriów obligatoryjnych weryfikowanych na pierwszym etapie oceny należą m. in. kryteria związane z kwalifikowalnością wnioskodawcy) natomiast spełnienie kryterium fakultatywnego nie jest konieczne do przyznania dofinansowania (tj. przyznanie 0 punktów nie dyskwalifikuje z możliwości uzyskania dofinansowania).
- b) **kryteria zerojedynkowe lub kryteria punktowe** - ocena spełnienia kryterium zerojedynkowego polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie” albo stwierdzeniu, że kryterium „nie dotyczy” danego projektu natomiast ocena spełnienia kryterium punktowego polega na:
 - przyznaniu zdefiniowanej z góry liczby punktów w przypadku spełnienia kryterium lub przyznaniu 0 punktów w przypadku niespełnienia kryterium, albo:
 - przyznaniu uznaniowej liczby punktów w ramach dopuszczalnych limitów wyznaczonych minimalną i maksymalną liczbą punktów, które można uzyskać za dane kryterium w zależności od oceny stopnia spełniania danego kryterium. Otrzymanie 0 punktów w trakcie oceny danego kryterium, którego ocenę wyraża się punktowo nie eliminuje projektu z możliwości otrzymania dofinansowania, chyba że ustalono minimum punktowe dla tego kryterium.
- c) **kryteria warunkowe** – występują jedynie na etapie oceny merytorycznej, a możliwość warunkowej oceny danego kryterium dotyczy jedynie wybranych kryteriów ogólnych zerojedynkowych oraz wybranych kryteriów ogólnych punktowych.

Ocena warunkowa oznacza, iż oceniający mogą:

- w przypadku warunkowego kryterium zerojedynkowego - uznać dane kryterium za spełnione warunkowo;

- w przypadku warunkowego kryterium punktowego - warunkowo przyznać określoną liczbę punktów za spełnienie danego kryterium i skierować projekt do negocjacji.
7. Oceny spełniania kryteriów przez dany projekt dokonuje się na podstawie wniosku o dofinansowanie projektu. Nie wyklucza to wykorzystania w ocenie spełnienia kryteriów informacji udzielonych przez wnioskodawcę lub pozyskanych na temat wnioskodawcy lub projektu. Pozyskanie i wykorzystanie wspomnianych informacji jest dokumentowane.
 8. W celu zapewnienia oceniającym możliwości prawidłowej oceny potencjału danego wnioskodawcy, który w odpowiedzi na konkurs złożył więcej niż jeden projekt podlegający ocenie na posiedzeniu KOP przewodniczący KOP może zdecydować o skierowaniu wszystkich projektów złożonych przez tego wnioskodawcę do oceny przez te same dwie osoby wybrane w drodze losowania (**podejście sumaryczne**).

5.1.1. Weryfikacja wymogów formalnych

1. Weryfikacja wymogów formalnych składa się z następujących etapów:
 - a) Etap I: weryfikacja wymogów formalnych wszystkich wniosków złożonych w odpowiedzi na nabór oraz
 - b) Etap II: weryfikacja wymogów formalnych wniosków skierowanych do uzupełnienia/poprawy braków formalnych lub oczywistych omyłek w wyniku weryfikacji wymogów, o której mowa w lit. a) (o ile dotyczy).

Etap I:

2. Weryfikacji wymogów formalnych podlegają wersje papierowe wniosków o dofinansowanie złożonych w trakcie naboru (o ile nie zostały wycofane przez wnioskodawcę).
3. Weryfikacja wymogów formalnych w odniesieniu do danego wniosku o dofinansowanie dokonywana jest przez jednego pracownika IOK w oparciu o *Kartę weryfikacji wymogów formalnych wniosku o dofinansowanie projektu współfinansowanego ze środków EFS w ramach RPO WL*, zwanej dalej: *Kartą weryfikacji wymogów* (załącznik nr 7A).
4. Weryfikacja wymogów formalnych obejmuje w szczególności sprawdzenie kompletności wniosku.

W ramach konkursu stosowane są wymogi formalne określone w Załączniku nr 3 do *Regulaminu*.
5. W przypadku dokonywania weryfikacji wymogów formalnych w ramach danego konkursu w etapie I nie więcej niż 100 wniosków, weryfikacja wymogów formalnych w ramach etapu I jest dokonywana w terminie **30 dni** od dnia zatwierdzenia *Raportu z sesji otwarcia wniosków*. Przy każdym kolejnym wzroście liczby wniosków o 100 termin dokonania weryfikacji wymogów formalnych może zostać wydłużony o **30 dni** (np. jeżeli weryfikacji wymogów formalnych podlega od 101 do 200 wniosków termin dokonania weryfikacji wymogów formalnych w ramach etapu I, wynosi 60 dni od dnia zatwierdzenia *Raportu z sesji otwarcia wniosków*).

Za dzień zakończenia weryfikacji wymogów formalnych w ramach etapu I uznaje się dzień zatwierdzenia przez IOK wszystkich *Kart weryfikacji wymogów formalnych* wniosków weryfikowanych w ramach danego konkursu.

6. Weryfikacja wymogów formalnych umożliwia jednokrotne uzupełnienie/poprawę braków formalnych lub oczywistych omyłek stwierdzonych we wniosku o dofinansowanie. Uzupełnienie/poprawa braków formalnych lub oczywistych omyłek we wniosku o dofinansowanie następuje w wyznaczonym przez IOK terminie 7 dni, o czym IOK informuje pisemnie wnioskodawcę, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia, a w konsekwencji niedopuszczenia projektu do oceny.
7. KOP, niezwłocznie po zakończeniu weryfikacji wymogów formalnych w ramach etapu I sporządza *Protokół dotyczący wyników weryfikacji wymogów formalnych* wraz z listami:
 - a) *Listę wniosków, które spełniły wymogi formalne,*
 - b) *Listę wniosków skierowanych do uzupełnienia/poprawy braków formalnych lub oczywistych omyłek,*
 - c) *Listę wniosków wycofanych przez wnioskodawców na etapie weryfikacji wymogów formalnych,*
 - d) *Listę wniosków, które nie spełniły wymogów formalnych i pozostały bez rozpatrzenia* (dotyczy wniosków, które zostały zwrócone z etapu oceny formalnej i/lub merytorycznej do ponownej weryfikacji w zakresie wymogów, które wcześniej zostały skierowane do uzupełnienia/poprawy braków formalnych lub oczywistych omyłek).
8. IOK przekazuje wnioskodawcy - w terminie **14 dni** od dnia zatwierdzenia *Protokołu dotyczącego wyników weryfikacji wymogów formalnych* **pisemną informację²⁷ o konieczności dokonania uzupełnienia/poprawy braków formalnych lub oczywistych omyłek.**

Pismo zawiera jako załącznik wypełnioną *Kartę weryfikacji wymogów formalnych*, z zastrzeżeniem, że IOK, przekazując wnioskodawcy tę informację, zachowuje zasadę anonimowości osoby dokonującej weryfikacji.
9. Uzupełnienie/poprawa stwierdzonych braków formalnych lub oczywistych omyłek przez wnioskodawcę **nie może powodować istotnej modyfikacji wniosku o dofinansowanie.**

Za istotną modyfikację uznaje się zmianę we wniosku o dofinansowanie, która powoduje zmianę sumy kontrolnej.

10. **Wnioskodawca jednokrotnie uzupełnia/poprawia wszystkie braki formalne lub oczywiste omyłki stwierdzone we wniosku o dofinansowanie, które zostały wskazane w piśmie informującym o konieczności uzupełnienia/poprawy braków formalnych lub oczywistych omyłek.**

²⁷ Każdorazowo wszelkie pisma do wnioskodawcy wysyłane są na adres wskazany we wniosku o dofinansowanie jako adres siedziby wnioskodawcy.

Uzupełnienie/poprawa braków formalnych lub oczywistych omyłek we wniosku o dofinansowanie projektu może zostać dokonane przez wnioskodawcę **w siedzibie IOK lub też poprzez przesłanie/złożenie osobiście przez wnioskodawcę uzupełnionego/poprawionego wniosku o dofinansowanie do IOK.**

O zachowaniu przez wnioskodawcę terminu na dokonanie uzupełnienia/poprawy braków formalnych lub oczywistych omyłek (termin nie krótszy niż 7 dni od dnia doręczenia pisemnej informacji o konieczności dokonania poprawy/uzupełnienia braków formalnych lub oczywistych omyłek) w zakresie wskazanym przez IOK **decyduje data nadania przez wnioskodawcę uzupełnionego/poprawionego wniosku, data złożenia osobiście przez wnioskodawcę uzupełnionego/poprawionego wniosku w siedzibie IOK lub też data uzupełnienia/poprawy przez wnioskodawcę braków formalnych lub oczywistych omyłek w siedzibie IOK.**

Etap II:

11. Po uzupełnieniu/poprawie braków formalnych lub oczywistych omyłek w danym wniosku o dofinansowanie przez wnioskodawcę jeden pracownik IOK dokonuje, za pomocą *Karty weryfikacji wymogów formalnych wniosku o dofinansowanie projektu skierowanego do uzupełnienia/poprawy braków formalnych lub oczywistych omyłek* (załącznik nr 7B) ponownej weryfikacji wniosku w terminie 21 dni od dnia dokonania uzupełnienia/poprawy braków formalnych lub oczywistych omyłek.
12. **Uzupełniony/poprawiony wniosek musi spełniać wszystkie wymogi formalne obowiązujące dla danego konkursu, w przeciwnym razie pozostaje bez rozpatrzenia.**
13. Za dzień zakończenia ponownej weryfikacji wymogów formalnych w ramach etapu II uznaje się dzień **zatwierdzenia przez IOK** wszystkich *Kart weryfikacji wymogów formalnych* wniosków weryfikowanych po dokonaniu uzupełniania/poprawy braków formalnych lub oczywistych omyłek w ramach danego konkursu.
14. IOK, niezwłocznie po zakończeniu ponownej weryfikacji wymogów formalnych w ramach etapu II, sporządzą *Protokół dotyczący wyników weryfikacji wymogów formalnych wniosków skierowanych do uzupełnienia/poprawy braków formalnych lub oczywistych omyłek* wraz z listami:
 - a) *Listę wniosków, które spełniły wymogi formalne,*
 - b) *Listę wniosków, które nie spełniły wymogów formalnych i pozostały bez rozpatrzenia,*
 - c) *Listę wniosków wycofanych przez wnioskodawców na etapie weryfikacji wymogów formalnych.*
15. W przypadku pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia IOK przekazuje wnioskodawcy - w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia *Protokołu dotyczącego wyników weryfikacji wymogów formalnych* pisemną informację o niespełnieniu wymogów formalnych i pozostawieniu wniosku **bez rozpatrzenia**. Informacja zawiera jako załącznik wypełnioną *Kartę weryfikacji wymogów formalnych*, z zastrzeżeniem, że IOK, przekazując wnioskodawcy tę informację, zachowuje zasadę anonimowości osoby dokonującej weryfikacji.

16. Jeżeli na etapie oceny formalnej i/lub merytorycznej członek KOP stwierdzi, że wniosek nie spełnia wymogów formalnych weryfikowanych na etapie weryfikacji wymogów formalnych, ponieważ uchybienia te nie zostały dostrzeżone na etapie weryfikacji, wniosek zostaje zwrócony z etapu oceny formalnej i/lub merytorycznej do **ponownej weryfikacji wymogów formalnych**. Oceniający odnotowuje ten fakt odpowiednio w *Karcie oceny formalnej* i/lub *Karcie oceny merytorycznej*. Ponowna weryfikacja wymogów formalnych jest przeprowadzana w terminie **14 dni** od dnia podpisania *Karty oceny formalnej* i/lub *Karty oceny merytorycznej*.

Ponowna weryfikacja wymogów formalnych może być dokonana przez tego samego pracownika IOK, który dokonywał weryfikacji wymogów.

W wyniku ponownej weryfikacji wymogów formalnych wniosek może zostać skierowany do uzupełnienia/poprawy braków formalnych lub oczywistych omyłek jedynie w zakresie tych wymogów, które wcześniej nie podlegały uzupełnieniu/poprawie braków formalnych lub oczywistych omyłek.

Podsumowanie weryfikacji wymogów formalnych:

17. Niezwłocznie po zakończeniu weryfikacji wymogów formalnych wszystkich wniosków o dofinansowanie (w tym wniosków skierowanych do uzupełnienia/poprawy braków formalnych lub oczywistych omyłek) w ramach etapu I oraz II IOK sporządza *Listę wniosków o dofinansowanie przekazanych na KOP*. Lista ta uwzględnia wyłącznie wnioski, które znajdują się na listach, o których mowa w pkt 7 lit. a) oraz pkt 14 lit. a) i będą podlegały ocenie, tj. na liście tej nieuwzględnione są wnioski pozostawione bez rozpatrzenia (znajdujące się na liście, o której mowa w pkt 14 lit. b) oraz wycofane przez wnioskodawców.
- IOK, niezwłocznie po zatwierdzeniu *Listy wniosków o dofinansowanie przekazanych na posiedzenie KOP*, zwołuje posiedzenie KOP.

5.1.2. Ocena formalna

1. Etap oceny formalnej rozpoczyna się niezwłocznie od zwołania posiedzenia KOP.
2. Ocenie formalnej podlega każdy projekt, który spełnia wymogi formalne (o ile nie został wycofany przez wnioskodawcę).
3. Dwóch członków KOP dokonuje niezależnie oceny formalnej danego projektu w oparciu o *Kartę oceny formalnej projektu współfinansowanego ze środków EFS w ramach RPO WL*, zwaną dalej: *Kartą oceny formalnej* (załącznik nr 8).
4. W przypadku dokonywania oceny formalnej w ramach danego konkursu nie więcej niż 100 projektów, ocena formalna jest dokonywana w terminie **45 dni** od dnia zwołania posiedzenia KOP.

Przy każdym kolejnym wzroście liczby projektów podlegających ocenie formalnej o 100 termin dokonania oceny formalnej może zostać wydłużony o **45 dni** (np. jeżeli ocenie formalnej podlega od 101 do 200 projektów termin dokonania oceny formalnej, wynosi 90 dni od dnia zwołania KOP).

Za dzień zakończenia oceny formalnej uznaje się dzień podpisania przez członków KOP *Kart oceny formalnej* wszystkich projektów ocenianych w ramach posiedzenia KOP.

W ww. terminie odbywa się również weryfikacja *Kart* pod względem formalnym i sprawdzenie, czy wystąpiły rozbieżności w ocenie formalnej, zgodnie z Podrozdziałem 5.1.5 Regulaminu.

5. W ramach oceny formalnej projekty oceniane są w oparciu o kryteria formalne:

a) **kryteria formalne dostępu** oraz

b) **kryteria formalne specyficzne**

określone w SZOOP i zatwierdzone przez KM RPO.

Ocena kryteriów formalnych jest oceną zerojedynkową, na zasadzie weryfikacji wartości logicznych „tak”, „nie” albo stwierdzeniu, że kryterium nie dotyczy danego projektu.

W ramach konkursu stosowane są kryteria formalne dostępu i specyficzne określone w Załączniku nr 3 do Regulaminu.

6. KOP, niezwłocznie po zakończeniu oceny formalnej, sporządza *Informację dotyczącą wyników oceny formalnej* wraz z listami:

a) *Listę projektów, które spełniają kryteria formalne i zostały zakwalifikowane do oceny merytorycznej;*

b) *Listę projektów, które nie spełniają kryteriów formalnych i zostały negatywnie ocenione;*

c) *Listę wniosków, które zostały zwrócone do ponownej weryfikacji wymogów formalnych;*

d) *Listę wniosków wycofanych przez wnioskodawców na etapie oceny formalnej.*

7. IOK zamieszcza na stronie internetowej listy, o których mowa w pkt 5 lit. a) i b).

8. IOK przekazuje wnioskodawcy w terminie **14 dni** od dnia zatwierdzenia *Informacji dotyczącej wyników oceny formalnej* **pisemną informację o niespełnieniu kryteriów formalnych i negatywnej ocenie projektu** na etapie oceny formalnej (zawierającą m.in. przyczyny negatywnej oceny, wraz ze zgodnym z art. 46 ust. 5 ustawy wdrożeniowej pouczeniem o możliwości wniesienia protestu, o którym mowa w art. 53 ust. 1 ustawy wdrożeniowej).

Informacja zawiera jako załącznik wypełnione *Karty oceny formalnej* z zastrzeżeniem, że IOK przekazując wnioskodawcy tę informację, zachowuje zasadę anonimowości osób dokonujących oceny.

9. Po zakończeniu oceny formalnej w przypadku:

a) projektu objętego regułami pomocy publicznej/pomocy *de minimis*

b) zaistnienia przesłanek wystąpienia pomocy publicznej/pomocy *de minimis*

projekt kierowany jest do trzeciego członka KOP, celem wydania **opinii nt. poprawności/braków/uchybień itp. w zakresie pomocy publicznej/pomocy *de minimis* danego projektu**. Wydana przez członka KOP opinia stanowi materiał pomocniczy, fakultatywny i niewiążący dla członków KOP dokonujących oceny projektu.

5.1.3. Ocena merytoryczna

1. Etap oceny merytorycznej rozpoczyna się niezwłocznie po zatwierdzeniu *Informacji dotyczącej wyników oceny formalnej*, o której mowa w Podrozdziale 5.1.2, pkt 6 Regulaminu.

2. Ocenie merytorycznej podlega każdy projekt widniejący na *Liście projektów, które spełniają kryteria formalne i zostały zakwalifikowane do oceny merytorycznej, o której mowa w Podrozdziale 5.1.2, pkt 6 lit. a) Regulaminu.*
3. Ocena merytoryczna danego projektu dokonywana jest niezależnie przez dwóch członków KOP w oparciu o *Kartę oceny merytorycznej projektu współfinansowanego ze środków EFS w ramach RPO WL*, zwanej dalej: *Kartą oceny merytorycznej* (załącznik nr 9).
4. W przypadku dokonywania w ramach posiedzenia KOP oceny merytorycznej nie więcej niż 100 projektów, ocena merytoryczna (w tym ewentualne negocjacje) jest dokonywana w terminie **120 dni** od dnia zatwierdzenia *Informacji dotyczącej wyników oceny formalnej*. Przy każdym kolejnym wzroście liczby projektów o 100 termin dokonania oceny merytorycznej (w tym ewentualnych negocjacji) może zostać wydłużony o **40 dni** (np. jeżeli w ramach posiedzenia KOP ocenianych jest od 101 do 200 projektów termin dokonania oceny merytorycznej, w tym ewentualnych negocjacji, wynosi 160 dni od dnia zatwierdzenia *Informacji dotyczącej wyników oceny formalnej*).
5. Za dzień zakończenia oceny merytorycznej uznaje się dzień podpisania przez członków KOP *Kart oceny merytorycznej (wraz z ewentualnymi załącznikami)* wszystkich projektów ocenianych w ramach posiedzenia KOP.
W ww. terminie odbywa się również weryfikacja *Kart* pod względem formalnym i sprawdzenie, czy wystąpiły rozbieżności w ocenie merytorycznej, zgodnie z Podrozdziałem 5.1.5 Regulaminu.
6. Ocena merytoryczna przeprowadzana jest w oparciu o:
 - a) **kryteria ogólne zerojedynkowe,**
 - b) **kryteria ogólne punktowe** oraz
 - c) **kryteria premiujące**określone w SZOOP i zatwierdzone przez KM RPO.

W ramach konkursu na etapie oceny merytorycznej obowiązują kryteria określone w Załączniku nr 3 do Regulaminu.

7. Na etapie oceny merytorycznej oceniający mogą uznać dane kryterium ogólne zerojedynkowe za spełnione warunkowo lub warunkowo przyznać określoną liczbę punktów za spełnienie danego kryterium ogólnego punktowego (**ocena warunkowa**) i skierować projekt do negocjacji. Możliwość warunkowej oceny kryterium jest wskazywana w definicji danego kryterium. Oceniający mogą skierować do negocjacji jedynie projekt, którego ocena bezwarunkowa przesądza o uzyskaniu przez projekt wymaganej liczby punktów (tj. liczby punktów pozwalającej na uwzględnienie projektu przy podejmowaniu decyzji w zakresie wybrania do dofinansowania).
8. W przypadku gdy oceniający stwierdzi, że projekt nie spełnia kryteriów formalnych ocenianych na etapie oceny formalnej, ponieważ uchybienia te nie zostały dostrzeżone na etapie oceny formalnej, projekt jako niepodlegający ocenie merytorycznej, trafia **ponownie do oceny formalnej**. Oceniający odnotowuje ten fakt na *Karcie oceny merytorycznej*. Ponowna ocena formalna jest przeprowadzana w terminie **14 dni** od dnia podpisania *Karty oceny merytorycznej*.

- Ponownej oceny formalnej dokonuje dwóch członków KOP wybranych w drodze losowania. W ramach ponownej oceny formalnej członkowie KOP dokonują oceny spełnienia wszystkich kryteriów formalnych obowiązujących w danym konkursie.
9. Jeżeli oceniający uzna którekolwiek z kryteriów ogólnych zerojedynkowych za warunkowo spełnione (o ile dotyczy) projekt kierowany jest do negocjacji, z zastrzeżeniem pkt 18.
 10. Jeżeli oceniający uzna którekolwiek z kryteriów ogólnych zerojedynkowych za niespełnione, odpowiednio odnotowuje ten fakt na *Karcie oceny merytorycznej* i uzasadnia decyzję o uznaniu danego kryterium za niespełnione.
 11. Każdorazowo ocena wszystkich kryteriów ogólnych punktowych polega na bezwarunkowym przyznaniu punktów w poszczególnych kryteriach oceny. W odniesieniu do kryteriów ogólnych punktowych, które mogą być warunkowo ocenione, oceniający może również warunkowo przyznać określoną liczbę punktów za spełnienie danego kryterium ogólnego punktowego. W takim przypadku projekt kierowany jest do negocjacji, z zastrzeżeniem pkt 18.
 12. W przypadku ogólnych kryteriów zerojedynkowych dot. budżetu projektu, tj.:
 - a) **zasadność i kwalifikowalność wydatków,**
 - b) **efektywność wydatków,**
 - c) **prawidłowość sporządzenia budżetu****zidentyfikowanie przez oceniającego wydatków niekwalifikowalnych bądź zawyżonych w wysokości co najmniej 25% wnioskowanej kwoty dofinansowania powoduje, że kryterium jest niespełnione.**
 13. Za spełnienie wszystkich kryteriów ogólnych punktowych oceniający może **bezw warunkowo albo warunkowo przyznać maksymalnie 60 punktów**. Ocena każdej części projektu przedstawiana jest w postaci liczb całkowitych (bez części ułamkowych).
 14. **Wymagana liczba punktów, o której mowa w art. 39 ust. 2 pkt 1 ustawy wdrożeniowej, pozwalająca na uwzględnienie projektu przy podejmowaniu decyzji w zakresie wybrania do dofinansowania wynosi minimum 60% ogółem za spełnienie kryteriów ogólnych punktowych (tj. minimum 36 punktów) oraz minimum 60% punktów możliwych do uzyskania w każdej części oceny, tj.:**
 - a) **część B.I karty oceny merytorycznej:** Charakterystyka projektu,
 - b) **część B.II karty oceny merytorycznej:** Sposób realizacji projektu,
 - c) **część B.III karty oceny merytorycznej:** Potencjał i doświadczenie wnioskodawcy (w tym partnerów).
 15. **W przypadku bezwarunkowego przyznania za spełnienie danego kryterium ogólnego punktowego mniejszej niż maksymalna liczby punktów, oceniający uzasadnia ocenę.**
 16. Jeżeli oceniający przyzna za którąkolwiek część oceny mniej niż wymagane 60% punktów, odpowiednio odnotowuje ten fakt w *Karcie oceny merytorycznej* (wraz z uzasadnieniem) i wskazuje, że projekt powinien zostać negatywnie oceniony.
 17. Każdorazowo w ramach oceny merytorycznej oceniający dokonuje sprawdzenia spełnienia przez projekt wszystkich kryteriów premiujących.
Za kryteria premiujące projekt może uzyskać **maksymalnie 40 punktów**.

Kryteria premiujące są doliczane do ostatecznej liczby punktów wyłącznie w sytuacji, gdy projekt uzyskał co najmniej 60% punktów w poszczególnych częściach oceny spełnienia kryteriów ogólnych punktowych oraz spełnia lub warunkowo spełnia wszystkie kryteria ogólne zerojedynkowe.

18. W przypadku gdy:

- a) projekt od oceniającego bezwarunkowo uzyskał co najmniej 60% punktów w poszczególnych częściach oceny spełnienia kryteriów ogólnych punktowych i spełnił wymagania minimalne, aby uzyskać dofinansowanie w odniesieniu do obligatoryjnych kryteriów zerojedynkowych, które nie podlegają ocenie warunkowej oraz
- b) oceniający uprzednio stwierdził, że projekt warunkowo spełnia dane kryterium bądź kryteria ogólne zerojedynkowe lub warunkowo przyznał określoną liczbę punktów za spełnianie danego kryterium ogólnego punktowego bądź danych kryteriów ogólnych punktowych,

oceniający kieruje projekt do negocjacji, odpowiednio odnotowując ten fakt na *Karcie oceny merytorycznej*.

19. Kierując projekt do negocjacji oceniający:

- a) wskazują zakres negocjacji, podając jakie korekty należy wprowadzić do wniosku lub jakie uzasadnienia dotyczące określonych zapisów we wniosku KOP powinna uzyskać od wnioskodawcy w trakcie negocjacji, aby ocena warunkowa stała się oceną ostateczną,
- b) wyczerpująco uzasadniają swoje stanowisko oraz
- c) w przypadku warunkowego przyznania określonej liczby punktów za spełnienie danego kryterium podają, jaką liczbę punktów powinien otrzymać projekt, gdyby negocjacje skończyły się z wynikiem negatywnym.

20. Negocjacje przeprowadzane są zgodnie z podrozdziałem 5.1.4 Regulaminu.

5.1.4 Negocjacje w ramach oceny merytorycznej

1. Negocjacje prowadzone są wyłącznie **pisemnie**.
2. Negocjacje stanowią część etapu oceny merytorycznej, a więc przeprowadzane są przed sporządzeniem przez KOP listy projektów, o której mowa w art. 44 ust. 4 ustawy wdrożeniowej.
3. Negocjacje mogą dotyczyć zarówno zakresu merytorycznego, jak i budżetu projektu, w tym wysokości kwoty dofinansowania.
4. Negocjacje danego projektu mogą być przeprowadzane przez pracowników IOK powołanych do składu KOP:
 - a) którzy dokonywali oceny tego projektu,
 - b) innych niż pracownicy, którzy dokonywali oceny tego projektu.
5. Negocjacje przeprowadzane są w odniesieniu do wszystkich projektów:
 - a) które uzyskały min. 60% punktów w poszczególnych częściach oceny i spełniły wymagania minimalne, aby uzyskać dofinansowanie w odniesieniu

do obligatoryjnych kryteriów zerojedynkowych, które nie podlegają ocenie warunkowej oraz

- b) w stosunku do których oceniający stwierdził warunkowe spełnienie co najmniej jednego kryterium ogólnego zerojedynkowego i/lub warunkowo przyznał określoną liczbę punktów za spełnienie co najmniej jednego kryterium ogólnego punktowego, które może być oceniane warunkowo.

6. Negocjacje prowadzone są poczynając od projektu, który uzyskałby najwyższą liczbę punktów, gdyby spełnienie przez niego kryteriów nie zostało zweryfikowane warunkowo. KOP tworzy *Wstępną listę ocenionych projektów* z uwzględnieniem liczby punktów przyznanej danemu projektowi bezwarunkowo oraz warunkowo celem ustalenia w jakiej kolejności należy kierować wnioski do negocjacji w przypadku oceny warunkowej.

Wstępna lista ocenionych projektów obejmuje projekty, które:

- spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów,
- warunkowo spełniły kryteria i/lub warunkowo uzyskały wymaganą liczbę punktów i zostały skierowane do negocjacji oraz
- nie spełniły kryteriów i/lub nie uzyskały wymaganej liczby punktów (ocenione negatywnie).

Projekty na wstępnej liście uszeregowane są poczynając od projektu, który uzyskałby najlepszą ocenę, gdyby spełnienie przez niego kryteriów nie zostało zweryfikowane warunkowo.

7. IOK przekazuje wnioskodawcy pisemną informację nt. warunkowej oceny. Informacja sporządzana jest na podstawie zapisów w zakresie warunkowej oceny uwzględnionych w obydwu kartach oceny projektu celem przeprowadzenia negocjacji.

Załącznikiem do ww. informacji są wypełnione *Karty oceny merytorycznej*, z zastrzeżeniem zachowania zasady anonimowości osób dokonujących oceny.

8. Wnioskodawca, w wyniku skierowania do negocjacji jego projektu, przesyła **jednokrotnie** do IOK skorygowany wniosek w terminie **7 dni** od dnia doręczenia pisemnej informacji, o której mowa w pkt 7.

Skorygowany wniosek w wyniku negocjacji pisemnych:

9. Skorygowany wniosek o dofinansowanie projektu musi zostać złożony w sposób określony w Rozdziale 2.5 Regulaminu w terminie określonym przez IOK i spełniać wszystkie wymogi formalne, obowiązujące dla konkursu. Ponadto nie należy zmieniać zapisów w innych częściach wniosku aniżeli zmiany wskazane w *Informacji nt. warunkowej oceny*. Wszelkie zmiany wykraczające poza powyższy zakres będą rozpatrywane przez KOP jako modyfikacja wykraczająca poza zakres zmian warunkowych. W takim przypadku negocjacje kończą się z wynikiem negatywnym, co oznacza, że pod uwagę bierze się ocenę pierwotnego wniosku o dofinansowanie i nie ocenia się ponownie kryteriów, które zostały ocenione warunkowo i skierowane do negocjacji.

W przypadku, gdy zmiany we wniosku o dofinansowanie/wyjaśnienia wynikające z procesu negocjacji nie są możliwe do wprowadzenia w ramach dostępnego limitu znaków, możliwe jest

wykorzystanie dodatkowego miejsca pod *Szczegółowym budżetem projektu* w polu *Uzasadnienie kosztów*.

10. KOP, na podstawie przesłanego w wyniku negocjacji wniosku o dofinansowanie, niezwłocznie weryfikuje, czy wniosek spełnia wszystkie wymogi formalne i kryteria oraz przedłożone przez wnioskodawcę wyjaśnienia dotyczące zapisów we wniosku będących przedmiotem negocjacji uwzględniając powyższy wynik w *Informacji o wynikach oceny projektu* stanowiącej załącznik nr 1 do *Karty oceny merytorycznej*. Załącznik wypełniany jest niezależnie przez dwóch członków KOP.

W przypadku, gdy członek KOP podczas weryfikacji wniosku o dofinansowanie zidentyfikuje, iż wprowadzone po negocjacjach zmiany powodują niespełnienie któregośkolwiek z kryteriów wyboru projektów, oceniający odnotowuje ten fakt w załączniku nr 1 do *Karty oceny merytorycznej* i wskazuje, że projekt powinien zostać negatywnie oceniony.

11. W przypadku, gdy do negocjacji skierowana została wyłącznie warunkowa ocena kryterium ogólnego punktowego, negocjacje umożliwiają uzyskanie przez projekt w danej części oceny większej, wskazanej przez oceniających w *Kartach*, liczby punktów ponad wymagane minimum 60% punktów za daną część oceny.

W wyniku negocjacji można przyznać liczbę punktów mieszczącą się pomiędzy bezwarunkową a warunkową w zakresie wskazanym w *Kartach* liczbę punktów (w przypadku, gdy oceniający w *Kartach* wskazali, jaką liczbę punktów przyznać w sytuacji, gdy wyjaśnienia wnioskodawcy nie będą na tyle wystarczające, aby przyznać maksymalną wskazaną w *Kartach* warunkową liczbę punktów).

12. W przypadku, gdy do negocjacji skierowana została warunkowa ocena kryterium ogólnego zerojedynkowego, negocjacje umożliwiają potwierdzenie spełnienia przez projekt danego kryterium, tym samym przesądzają o pozytywnej, bądź negatywnej ocenie projektu.

13. Jeżeli w trakcie negocjacji:

- a) do skorygowanego wniosku nie zostaną wprowadzone wskazane przez oceniających w kartach oceny projektu korekty lub

- b) KOP nie uzyska od wnioskodawcy uzasadnień dotyczących określonych zapisów we wniosku, wskazanych przez oceniających w kartach oceny projektu **negocjacje kończą się wynikiem negatywnym**, co oznacza uznanie warunkowo ocenionych zerojedynkowych kryteriów obligatoryjnych za niespełnione lub przyznanie mniejszej, wskazanej przez oceniających w kartach oceny projektu, liczby punktów.

Negocjacje kończą się również wynikiem negatywnym w sytuacji nieprzesłania skorygowanego wniosku w terminie wskazanym przez IOK.

14. Przebieg negocjacji opisywany jest w Protokole z pracy KOP.

5.1.5. Ustalenie ostatecznej liczby punktów

1. Po zakończeniu oceny formalnej lub oceny merytorycznej danego projektu członkowie KOP oceniający dany projekt niezwłocznie przekazują wypełnione *Karty oceny formalnej* i *Karty oceny merytorycznej* (wraz z ewentualnymi załącznikami) sekretarzowi KOP. Sekretarz KOP przekazuje

Karty (wraz z ewentualnymi załącznikami) przewodniczącemu KOP albo innej osobie powołanej do składu KOP upoważnionej przez przewodniczącego KOP do dokonania weryfikacji:

- *Kart*: pod względem formalnym i sprawdzenia czy wystąpiły rozbieżności,
- załączników do *Karty oceny merytorycznej*: pod względem formalnym.

2. Po otrzymaniu *Kart* i ewentualnych załączników przewodniczący KOP albo inna osoba powołana do składu KOP, upoważniona przez przewodniczącego KOP dokonuje weryfikacji *Kart* i ewentualnych załączników pod względem formalnym, a w przypadku *Kart* sprawdza także, czy wystąpiły znaczne rozbieżności w ocenie dokonanej przez oceniających.

3. **Za znaczną rozbieżność w ocenie uznaje się:**

- różnicę dotyczącą spełnienia:
 - kryteriów formalnych dostępu,
 - kryteriów formalnych specyficznych,
 - kryteriów ogólnych zerojedynkowych oraz
 - kryteriów premiujących (o ile dotyczy),
- różnicę dotyczącą zwrócenia wniosku do ponownej weryfikacji i/lub oceny formalnej,
- sytuację polegającą na tym, że projekt od jednego z oceniających bezwarunkowo uzyskał co najmniej 60% punktów w poszczególnych częściach oceny merytorycznej, a od drugiego oceniającego uzyskał bezwarunkowo mniej niż 60% punktów w poszczególnych częściach oceny merytorycznej oraz różnica w liczbie punktów przyznanych przez dwóch oceniających za spełnianie kryteriów ogólnych punktowych wynosi co najmniej 30% punktów możliwych do przyznania ogółem, tj. 18 punktów (**znaczną rozbieżność w zakresie kryteriów ogólnych punktowych**)

z zastrzeżeniem pkt 6, 7 i 8.

4. W przypadku wystąpienia znacznych rozbieżności, o których mowa powyżej projekt poddawany jest **dotatkowej ocenie**, którą przeprowadza przed skierowaniem projektu do ewentualnych negocjacji **trzeci oceniający**, wybrany w drodze losowania. Trzeci oceniający dokonuje oceny:

- a) w przypadku rozbieżności w zakresie kryteriów ocenianych na zasadzie zerojedynkowej – wyłącznie kryteriów, w zakresie których wystąpiły rozbieżności,
- b) w przypadku rozbieżności w zakresie zwrócenia wniosku do ponownej weryfikacji wymogów formalnych i/lub oceny formalnej – wyłącznie w zakresie zwrócenia wniosku do ponownej weryfikacji wymogów i/lub oceny formalnej,
- c) w przypadku znacznej rozbieżności w zakresie kryteriów ogólnych punktowych – wyłącznie w zakresie kryteriów ogólnych punktowych,
- d) w przypadku rozbieżności w zakresie spełnienia kryteriów premiujących – wyłącznie kryteriów, w zakresie których wystąpiły rozbieżności.

W sytuacji, gdy przedmiotem oceny trzeciego oceniającego było spełnienie kryteriów zerojedynkowych, ocena trzeciego oceniającego jest ostateczna i wiążąca. W sytuacji, gdy przedmiotem oceny trzeciego oceniającego były kryteria ogólne punktowe, ostateczna liczba punktów obliczana jest zgodnie z pkt 14 i 15.

- W sytuacji dokonywania oceny formalnej przez trzeciego oceniającego, ocenę merytoryczną przeprowadza tych dwóch oceniających, których ocena kryteriów formalnych przesądziła o tym, że projekt został zakwalifikowany do kolejnego etapu, tj. oceny merytorycznej.
5. Informacja o ocenie projektu przez trzeciego oceniającego zamieszczana jest w Protokole z pracy KOP.
 6. **Za rozbieżność nie jest uznawana sytuacja**, w której jeden z oceniających uznał dane kryterium zerojedynkowe za warunkowo spełnione i/lub warunkowo przyznał określoną liczbę punktów za kryterium ogólne punktowe, a tym samym skierował projekt do negocjacji, a drugi oceniający stwierdził, że projekt spełnia kryteria i uzyskał wymagana liczbę punktów, jednakże nie skierował projektu do negocjacji. W takim przypadku dany projekt kierowany jest do negocjacji w zakresie wskazanym przez oceniającego, który dokonał oceny warunkowej, a ostateczna liczba punktów ustalana jest zgodnie z pkt 10.
 7. W przypadku projektu, w stosunku do którego przeprowadzono negocjacje, dane kryterium zerojedynkowe, które może być warunkowo oceniane jest uznane za spełnione, jeśli **dwóch oceniających wskazało, że kryterium jest spełnione**. W przypadku, gdy co najmniej jeden z oceniających stwierdzi, że dane kryterium nie jest spełnione, ostateczna ocena kryterium jest negatywna.
 8. W przypadku różnicy w ocenie spełnienia przez projekt **kryteriów premiujących** między trzecim oceniającym a jednym z dwóch oceniających (o których mowa w pkt 14 i 15) dane kryterium premiujące jest spełnione, jeśli **dwóch oceniających** (trzeci oceniający i jeden z dwóch oceniających) **wskazało, że kryterium jest spełnione**. W przypadku, gdy co najmniej jeden z oceniających stwierdzi, że dane kryterium nie jest spełnione, ostateczna ocena kryterium jest negatywna.
 9. Po przeprowadzeniu negocjacji (o ile dotyczy) w przypadku projektów, które spełniają wszystkie wymogi formalne i kryteria formalne oraz spełniają wszystkie kryteria ogólne zerojedynkowe obliczana jest **średnia arytmetyczna punktów** przyznanych za kryteria ogólne punktowe (nieuwzględniająca punktów przyznanych za spełnienie kryteriów premiujących). Tak obliczonych średnich ocen nie zaokrągla się, lecz przedstawia wraz z częścią ułamkową. Maksymalna możliwa do uzyskania średnia liczba punktów za spełnianie kryteriów ogólnych punktowych wynosi **60**.
 10. W przypadku skierowania projektu do negocjacji tylko przez jednego oceniającego przy obliczaniu średniej arytmetycznej punktów, o której mowa w pkt 9 pod uwagę brana jest liczba punktów ustalona w wyniku negocjacji oraz liczba punktów przyznana przez drugiego oceniającego, który nie skierował projektu do negocjacji.
 11. W przypadku, gdy wniosek od każdego z obydwu oceniających uzyskał co najmniej 60% punktów w poszczególnych częściach oceny merytorycznej końcową ocenę projektu stanowi suma:
 - a) średniej arytmetycznej punktów ogółem z dwóch ocen wniosku za spełnienie kryteriów ogólnych punktowych oraz
 - b) premii punktowej przyznanej projektowi za spełnienie kryteriów premiujących.Projekt, który uzyskał w trakcie oceny merytorycznej maksymalną liczbę punktów za spełnienie wszystkich kryteriów ogólnych punktowych (**do 60 punktów**) oraz wszystkich kryteriów premiujących (**do 40 punktów**), może uzyskać maksymalnie **100 punktów**.

12. W przypadku, gdy projekt od każdego z obydwu oceniających uzyskał mniej niż 60% punktów końcową ocenę projektu stanowi średnia arytmetyczna punktów ogółem z dwóch ocen wniosku za spełnienie kryteriów ogólnych punktowych.
13. W przypadku, gdy projekt od jednego z oceniających uzyskał mniej niż 60% punktów ogółem i/lub mniej niż 60% punktów w poszczególnych częściach oceny, a od drugiego z oceniających uzyskał co najmniej 60% punktów ogółem oraz 60% punktów wymaganych w poszczególnych częściach oceny oraz różnica w liczbie punktów przyznanych przez dwóch oceniających za spełnienie kryteriów ogólnych punktowych jest mniejsza niż 30% punktów możliwych do przyznania ogółem (tj. mniejsza niż 18 punktów), końcową ocenę projektu stanowi średnia arytmetyczna punktów ogółem dwóch ocen wniosku za spełnianie kryteriów ogólnych punktowych.
14. W przypadku dokonywania oceny projektu przez trzeciego oceniającego ostateczną i wiążącą ocenę projektu stanowi suma:
 - a) średniej arytmetycznej punktów ogółem za spełnienie kryteriów ogólnych punktowych z oceny trzeciego oceniającego oraz z tej oceny jednego z dwóch oceniających, która jest liczbowo bliższa ocenie trzeciego oceniającego oraz
 - b) premii punktowej przyznanej projektowi za spełnienie kryteriów premiujących, o ile projekt od każdego z oceniających, czyli trzeciego oceniającego i oceniającego, którego ocena jest liczbowo bliższa ocenie trzeciego oceniającego, bezwarunkowo uzyskał co najmniej 60% punktów w poszczególnych częściach oceny merytorycznej.
15. Jeżeli różnice między liczbą punktów przyznanych przez trzeciego oceniającego a liczbami punktów przyznanymi przez każdego z dwóch oceniających są jednakowe, ostateczną i wiążącą ocenę projektu stanowi suma:
 - a) średniej arytmetycznej punktów ogółem za spełnienie kryteriów ogólnych punktowych z oceny trzeciego oceniającego oraz z oceny tego z dwóch oceniających, który przyznał projektowi większą liczbę punktów oraz
 - b) premii punktowej przyznanej projektowi za spełnienie kryteriów premiujących, o ile projekt od każdego z oceniających, czyli trzeciego oceniającego oraz tego z dwóch oceniających, który przyznał projektowi większą liczbę punktów, bezwarunkowo uzyskał co najmniej 60% punktów od każdego z oceniających w poszczególnych kategoriach oceny merytorycznej.
16. W przypadku różnicy w ocenie spełnienia przez projekt kryteriów premiujących między trzecim oceniającym a:
 - a) oceniającym, którego ocena jest liczbowo bliższa ocenie trzeciego oceniającego albo
 - b) tym z dwóch oceniających, który przyznał wnioskowi większą liczbę punktówdane **kryterium premiujące jest spełnione, jeśli dwóch oceniających** (trzeci oceniający i oceniający, którego ocena jest liczbowo bliższa ocenie trzeciego oceniającego lub trzeci oceniający i oceniający, który przyznał wnioskowi większą liczbę punktów) **wskazało, że kryterium jest spełnione.**

W przypadku, gdy co najmniej jeden z oceniających stwierdzi, że dane kryterium nie jest spełnione, ostateczna ocena kryterium jest negatywna.

17. W przypadku wniosku w stosunku do którego przeprowadzono negocjacje, dane kryterium zerojedynkowe jest uznane za spełnione, jeśli **dwóch oceniających wskazało, że kryterium jest spełnione**.

W przypadku, gdy co najmniej jeden z oceniających stwierdzi, że dane kryterium nie jest spełnione, ostateczna ocena kryterium jest negatywna.

5.2. Zakończenie oceny i rozstrzygnięcie konkursu

1. Przez **zakończenie oceny projektu** należy rozumieć sytuację, w której:
 - a) projekt został pozytywnie oceniony oraz został wybrany do dofinansowania;
 - b) projekt został negatywnie oceniony w rozumieniu art. 53 ust. 2 ustawy wdrożeniowej, tj.:
 - projekt nie uzyskał wymaganej liczby punktów lub nie spełnił kryteriów wyboru projektów,
na skutek czego nie może być wybrany do dofinansowania albo skierowany do kolejnego etapu oceny
 - projekt uzyskał wymaganą liczbę punktów lub spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na wybranie go do dofinansowania.
2. Po zakończeniu oceny wszystkich projektów sporządzany jest **Protokół z pracy Komisji Oceny Projektów**, zawierający informacje o przebiegu i wynikach oceny projektów. Protokół zawiera w szczególności:
 - a) informacje o Regulaminie konkursu i jego zmianach, zawierające co najmniej datę zatwierdzenia Regulaminu oraz jego zmian (o ile dotyczy);
 - b) opis działań przeprowadzonych przez KOP z wyszczególnieniem terminów i formy podejmowanych działań, podjętych decyzji oraz ewentualnych zdarzeń niestandardowych, w tym w szczególności nieprawidłowości przebiegu prac KOP lub ujawnienia wątpliwości co do bezstronności członków KOP;
 - c) *Informację dotyczącą wyników oceny formalnej*;
 - d) *Wstępną listę ocenionych projektów*;
 - e) listę opracowaną przez sekretarza KOP, o której mowa w art. 44 ust. 4 ustawy wdrożeniowej,
tj. listę ocenionych projektów (listę rankingową)
 - f) wskazanie miejsca przechowywania dokumentacji związanej z oceną projektów (karty ocen projektów, oświadczenia dotyczące bezstronności itp.).Dodatkowo załącznikiem do Protokołu jest Regulamin pracy KOP.
3. KOP, stosownie do art. 44 ust. 4 ustawy, przygotowuje listę ocenionych projektów (**listę rankingową**) zawierającą w odniesieniu do każdego projektu co najmniej:
 - tytuł projektu,
 - nazwę wnioskodawcy,
 - kwotę wnioskowanego dofinansowania,
 - koszt całkowity projektu oraz

- wynik oceny.

Na liście uwzględnia się wszystkie projekty, które podlegały ocenie.

4. Jeżeli o dofinansowaniu decydowała liczba uzyskanych przez poszczególne projekty punktów listy rankingowa powinna być uszeregowana od projektów, które uzyskały największą liczbę punktów do projektów najniżej ocenionych. O kolejności projektów na liście decyduje liczba punktów przyznana danemu projektowi bezwarunkowo albo liczba punktów przyznana danemu projektowi w wyniku negocjacji.
5. W przypadku dwóch lub więcej projektów o równej ogólnej liczbie punktów, wyższe miejsce na liście rankingowej otrzymuje ten, który uzyskał kolejno wyższą liczbę punktów w następujących kryteriach:
 - **Potencjał wnioskodawcy i partnerów (o ile dotyczy)**
 - **Doświadczenie wnioskodawcy i partnerów (o ile dotyczy)**
 - **Trafność doboru i opis zadań**
 - **Prawidłowość założonych wskaźników i trwałość rezultatów**
 - **Racjonalność harmonogramu realizacji projektu**
 - **Adekwatność celów projektu**
 - **Prawidłowość opisu grupy docelowej**
 - **Efektywność sposobu zarządzania projektem**
 - **Prawidłowość opisu ryzyka w projekcie**
6. W sytuacji, gdy więcej niż jeden projekt otrzyma taką samą liczbę punktów we wszystkich dziewięciu kryteriach ogólnych punktowych w ramach oceny merytorycznej, miejsce na liście rankingowej zależy od wyników komisijnego **losowania**, w którym uczestniczą: przewodniczący KOP, zastępca przewodniczącego KOP oraz sekretarz KOP. W losowaniu w charakterze obserwatorów mogą wziąć udział wnioskodawcy, których losowanie dotyczy.
7. Projekty:
 - a) niespełniające co najmniej jednego z kryteriów ogólnych zerojedynkowych umieszczane są na liście ocenionych projektów z liczbą punktów wynoszącą „0” jako projekty niespełniające wymagań minimalnych, aby uzyskać dofinansowanie.
 - b) niespełniające co najmniej jednego z kryteriów formalnych umieszczane są na liście ocenionych projektów z adnotacją: „**Negatywna ocena formalna projektu**”;
 - c) wycofane przez wnioskodawców umieszczane są na liście ocenionych projektów z adnotacją: „**Wniosek wycofany**”.
8. Rozstrzygnięcie konkursu, następuje poprzez **zatwierdzenie przez ZWL listy ocenionych projektów**, zawierającej przyznane oceny, wskazując projekty, które spełniły kryteria wyboru projektów i:
 - a) uzyskały wymaganą liczbę punktów albo

- b) uzyskały kolejno największą liczbę punktów, w przypadku gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na objęcie dofinansowaniem wszystkich projektów, o których mowa w literze a).
9. Rozstrzygnięcie konkursu jest równoznaczne z uznaniem wyników dokonanej oceny projektów oraz podjęciem decyzji w zakresie wyboru do dofinansowania.
Po rozstrzygnięciu konkursu IOK może zwiększyć kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów w konkursie.
10. Informacja o projektach wybranych do dofinansowania jest upubliczniana w formie odrębnej listy, tj. **Listy projektów które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania**, którą IOK zamieszcza na stronie internetowej oraz na portalu. Lista ta będzie różniła się od listy, o której mowa w pkt 8. Na liście tej uwzględnione będą wszystkie projekty, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów (z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania), natomiast nie obejmie tych projektów, które brały udział w konkursie tj. podlegały ocenie, ale nie uzyskały wymaganej liczby punktów lub nie spełniły kryteriów wyboru projektów albo zostały wycofane na etapie oceny.
11. IOK zamieszcza na stronie internetowej oraz na portalu listę, o której mowa w pkt. 10, nie później niż **7 dni** od dnia rozstrzygnięcia konkursu.
12. W odniesieniu do projektów umieszczanych na liście, o której mowa w pkt 10, minimalny zakres umieszczonych na stronie internetowej IOK oraz na portalu informacji jest taki jak wskazany w pkt 3.
13. Zgodnie z art. 44 ust. 5 ustawy wdrożeniowej IOK, równoległe z publikacją listy projektów wybranych do dofinansowania, po rozstrzygnięciu konkursu IOK publikuje na stronie internetowej informację o składzie KOP, zawierającą wyróżnienie funkcji członka KOP jako pracownika IOK albo eksperta oraz wskazującą przewodniczącego KOP, zastępcę przewodniczącego KOP i sekretarza KOP.
14. Po zakończeniu oceny merytorycznej projektów IOK przekazuje wnioskodawcy w terminie **14 dni** od dnia rozstrzygnięcia konkursu **pisemną informację o zakończeniu oceny** jego projektu oraz:
- a) pozytywnej ocenie projektu oraz wybraniu go do dofinansowania albo
 - b) negatywnej ocenie merytorycznej projektu.
15. Informacja, o której mowa w pkt 14, zawiera jako załącznik:
- a) w przypadku, gdy w odniesieniu do danego projektu nie były prowadzone negocjacje: wypełnione *Karty oceny merytorycznej*,
 - b) w przypadku, gdy w odniesieniu do danego projektu były prowadzone negocjacje: wypełniony załącznik nr 1 do *Karty oceny merytorycznej*,
- z zastrzeżeniem, że IOK, przekazując wnioskodawcy tę informację, zachowuje zasadę anonimowości osób dokonujących oceny.
16. Jeżeli projekt otrzymał pozytywną ocenę oraz został wybrany do dofinansowania w pisemnej informacji, o której mowa w pkt 14, IOK zobowiązuje wnioskodawcę do złożenia dokumentów (załączników) do umowy, wskazanych w Regulaminie konkursu.

17. Jeżeli projekt otrzymał negatywną ocenę, o której mowa w art. 53 ust. 2 ustawy wdrożeniowej, informacja, o której mowa powyżej w pkt 14, zawiera pouczenie o możliwości wniesienia protestu na zasadach i w trybie, o których mowa w art. 53 i art. 54 ustawy wdrożeniowej, określające:
- a) termin do wniesienia protestu;
 - b) instytucję, do której należy wniesić protest;
 - c) wymogi formalne protestu, o których mowa w art. 54 ust. 2 ustawy wdrożeniowej.
18. Po opublikowaniu listy, o której mowa w pkt 10 (do momentu zakończenia procedur odwoławczych w konkursie lub do momentu ogłoszenia kolejnego konkursu w Działaniu, jeżeli procedury odwoławcze w konkursie zostały zakończone lub nie były prowadzone), IOK może wybierać do dofinansowania projekty zamieszczone na tej liście, które uzyskały wymaganą liczbę punktów, lecz ze względu na wyczerpanie pierwotnej kwoty przeznaczonej na dofinansowanie w konkursie nie zostały wybrane do dofinansowania w wyniku rozstrzygnięcia konkursu.
19. Przesłanką dokonania wyboru projektu do dofinansowania, o którym mowa w pkt 18, może być:
- a) dostępność alokacji przeznaczonej na konkurs spowodowana w szczególności:
 - i) odmową podpisania umowy o dofinansowanie przez wnioskodawcę, którego projekt został wybrany do dofinansowania w ramach danego konkursu;
 - ii) odmową IOK podpisania umowy o dofinansowanie projektu wybranego do dofinansowania w ramach danego konkursu;
 - iii) powstaniem oszczędności przy realizacji projektów wybranych do dofinansowania w ramach danego konkursu;
 - iv) rozwiązaniem umowy o dofinansowanie dla projektu wybranego do dofinansowania w ramach danego konkursu,
 - b) zwiększenie alokacji na konkurs, co może w szczególności poprzedzać:
 - i) wcześniejsza realokacja środków w ramach działań w RPO WL;
 - ii) powstanie oszczędności w ramach tego samego działania przy realizacji projektów innych niż wskazanych na liście, o której mowa w pkt 10;
 - iii) rozwiązanie umowy o dofinansowanie w ramach tego samego działania dla projektu innego niż wskazany na liście, o której mowa w pkt 10.
20. Wybór projektu do dofinansowania wynikający z przesłanek, o których mowa w pkt 19 następuje zgodnie z kolejnością zamieszczenia projektów na liście, o której mowa w pkt 10, przy czym ze względu na zasadę równego traktowania wnioskodawców wybór projektów musi objąć projekty, które uzyskały taką samą liczbę punktów w ramach konkursu.
- W sytuacji, gdy z uwagi na wysokość alokacji pozostającej w dyspozycji IOK, nie jest możliwe dofinansowanie wszystkich projektów, które uzyskały taką samą liczbę punktów w ramach konkursu zastosowanie mają zasady opisane w pkt 5 i 6.
21. Informacja o wyborze projektów do dofinansowania, o którym mowa w pkt 18 jest upubliczniana poprzez zmianę listy, o której mowa w pkt 10. W przypadku zmiany listy IOK jest zobowiązana do zamieszczania na niej dodatkowych informacji dotyczących podstawy

przyznania dofinansowania innej niż w wyniku rozstrzygnięcia konkursu w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia dokonania zmiany na liście.

22. IOK zapewnia dostępność wszystkich wersji danej listy poprzez ich publikację na stronie internetowej oraz na portalu.
23. Przesłanką zmiany listy, o której mowa w pkt 10 są również rozstrzygnięcia zapadające w ramach procedury odwoławczej, o której mowa w rozdziale 15 ustawy wdrożeniowej.
24. Po rozstrzygnięciu konkursu IOK przygotowuje zapytanie do Ministra Finansów, czy wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie oraz wskazany/-ni we wniosku o dofinansowanie partner/-rzy figuruje/-ją w prowadzonym przez Ministra Finansów na podstawie art. 210 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych *Rejestrze podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowych z udziałem środków europejskich*.

5.3. Umowa o dofinansowanie

1. Wnioskodawca, na wezwanie IOK w terminie **14 dni** od dnia doręczenia pisma informującego o pozytywnej ocenie projektu oraz wybraniu go do dofinansowania, składa następujące dokumenty (załączniki) do umowy o dofinansowanie:
 - a) oryginały lub kopie dokumentów poświadczające umocowanie osób reprezentujących wnioskodawcę do zawarcia umowy o dofinansowanie;
 - b) oryginał lub kopię zaświadczenia z ZUS-u o niezaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne, z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed dniem złożenia kompletu wymaganych dokumentów do umowy;
 - c) oryginał lub kopię zaświadczenia o niezaleganiu z podatkami z właściwego Urzędu Skarbowego, z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed dniem złożenia kompletu wymaganych dokumentów do umowy.
2. Przed podpisaniem umowy konieczne jest przedłożenie przez wnioskodawcę:
 - a) harmonogramu płatności (załącznik nr 3 do Wzoru umowy o dofinansowanie projektu);
 - b) oświadczenia o numerze/numerach rachunku/rachunków bankowych;
 - c) oświadczenia odnośnie danych osób podpisujących umowę o dofinansowanie;
 - d) oświadczenia małżonka/oświadczenia o niepozostawaniu w związku małżeńskim (dotyczy przypadków wskazanych w pkt 17);
 - e) oświadczenia o aktualności wszystkich danych zawartych w załączonych dokumentach wymaganych do podpisania umowy o dofinansowanie projektu oraz aktualności oświadczeń zawartych we wniosku o dofinansowanie projektu (w dniu podpisania umowy);
 - f) wypełnionych i podpisanych wniosków o nadanie/zmianę dostępu dla osoby uprawnionej w ramach SL2014 których wzór stanowi Załącznik nr 15 do *Regulaminu*;
 - g) wypełnioną i podpisaną listę osób uprawnionych do reprezentowania beneficjenta w zakresie obsługi SL2014, której wzór stanowi Załącznik nr 9 do umowy o dofinansowanie;
 - h) oświadczenia o wszystkich realizowanych przez siebie projektach finansowanych z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności lub innych funduszy Unii Europejskiej na dzień podpisania umowy;

- i) wykazu wszystkich jednostek realizujących dany projekt z podaniem nazwy jednostki, adresu, numeru REGON i/lub NIP (w zależności od statusu prawnego jednostki realizującej projekt) - dotyczy sytuacji, kiedy jako beneficjenta projektu wskazano jedną jednostkę (np. powiat), natomiast projekt faktycznie realizowany jest przez wiele jednostek (np. placówek oświatowych).
 - j) oświadczenia o miejscu przechowywania dokumentacji;
 - k) oświadczenie o rozliczaniu projektów w SL2014 w formule partnerskiej²⁸ (oświadczenie dotyczy wyłącznie wnioskodawców, którzy złożyli wniosek partnerski).
3. Niezłożenie kompletnych i prawidłowych załączników do umowy w terminie wskazanym przez IOK, traktowane jest przez IOK jako **rezygnacja wnioskodawcy** z zawarcia umowy o dofinansowanie, w następstwie czego umowa o dofinansowanie projektu nie jest zawierana.
 4. **Co do zasady, po rozstrzygnięciu konkursu, a przed podpisaniem umowy o dofinansowanie nie jest dopuszczalne dokonywanie jakichkolwiek zmian we wniosku o dofinansowanie projektu.** W szczególnych przypadkach IOK dopuszcza możliwość **aktualizacji** wniosku o dofinansowanie projektu wyłącznie w zakresie danych dotyczących wnioskodawcy (beneficjenta) i/lub partnera, zawartych w części II: Wnioskodawca (Beneficjent) formularza wniosku o dofinansowanie, o ile zmiany te nie dotyczą **zapisów/elementów we wniosku o dofinansowanie, które podlegały ocenie przez kryteria. W ramach aktualizacji wnioskodawca nie może dokonywać modyfikacji zapisów we wniosku w innym zakresie niż wskazanym przez IOK.**
 5. Umowa o dofinansowanie projektu może być zawarta pod warunkiem otrzymania przez IOK z Ministerstwa Finansów pisemnej informacji, że dany wnioskodawca oraz wskazany/-ni we wniosku o dofinansowanie partner/-rzy nie podlega/-ją wykluczeniu, o którym mowa w art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
 6. W przypadku, gdy z informacji przekazanej IOK przez Ministerstwo Finansów wynika, że dany wnioskodawca lub wskazany/-ni we wniosku o dofinansowanie partner/-rzy podlega/-ją wykluczeniu, o którym mowa w art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych **IOK odstępuje od podpisania umowy o dofinansowanie projektu z tym wnioskodawcą.**
 7. W terminie **14 dni** od dnia złożenia przez wnioskodawcę dokumentów (załączników) do umowy o dofinansowanie IOK dokonuje ich weryfikacji.
W przypadku, gdy liczba projektów pozytywnie ocenionych w ramach posiedzenia KOP wynosi 30 i więcej termin weryfikacji załączników ulega wydłużeniu do **30 dni** od dnia złożenia przez wnioskodawcę dokumentów do umowy o dofinansowanie.
 8. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w weryfikowanych załącznikach, IOK pisemnie informuje wnioskodawcę o zidentyfikowanych brakach i/lub błędach w dokumentach z prośbą o uzupełnienie i/lub korektę dokumentacji w terminie 5 dni od dnia doręczenia informacji.
Po złożeniu przez wnioskodawcę uzupełnionych i/lub skorygowanych załączników do umowy, IOK dokonuje ponownej weryfikacji złożonych dokumentów w terminie **14 dni** od dnia złożenia uzupełnionych i/lub skorygowanych załączników.

²⁸ Formule partnerskiej, o której mowa w Instrukcji Użytkownika SL2014.

9. **Termin podpisania umowy o dofinansowanie wynosi 21 dni** od dnia wpływu poprawnych i kompletnych załączników do umowy.
W przypadku, gdy liczba projektów pozytywnie ocenionych w ramach posiedzenia KOP wynosi 30 i więcej termin podpisania umowy o dofinansowanie wynosi **30 dni** od dnia wpływu poprawnych i kompletnych załączników do umowy.
10. Termin podpisania umowy o dofinansowanie może ulec przesunięciu do momentu otrzymania przez IOK z Ministerstwa Finansów pisemnej informacji (o ile była ona wymagana), że dany wnioskodawca oraz wskazany/-ni we wniosku o dofinansowanie partner/-rzy nie podlega/-ją wykluczeniu, o którym mowa w art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
11. Termin podpisania umowy o dofinansowanie projektu może ulec przesunięciu również w związku z koniecznością ustalenia z nim innej niż weksel in blanco form (formy) ustanawianego przez niego zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu.
12. W dniu podpisania umowy wnioskodawca składa **oświadczenia dotyczące aktualności** wszystkich danych zawartych w załączonych dokumentach wymaganych do podpisania umowy o dofinansowanie projektu oraz aktualności oświadczeń zawartych we wniosku o dofinansowanie projektu. Złożenie przedmiotowych oświadczeń jest warunkiem podpisania umowy o dofinansowanie projektu.
13. Za **dzień zawarcia umowy** o dofinansowanie przyjmuje się dzień podpisania przez ostatnią ze stron.

Zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy

14. Środki na realizację projektu są wypłacane beneficjentowi po ustanowieniu i wniesieniu przez niego zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z podpisanej umowy o dofinansowanie projektu w terminie wskazanym w umowie. Z powyższego obowiązku zwolnione są jednostki sektora finansów publicznych, fundacje, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa oraz Bank Gospodarstwa Krajowego (na podstawie art. 206 ust. 4 ustawy o finansach publicznych).
15. Ustanowienie i wniesienia zabezpieczenia dokonywane jest zgodnie z § 6 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. Nr 223, poz. 1786 z późn. zm.).
16. W przypadku gdy wartość zaliczki nie przekracza 10 mln PLN lub beneficjent jest podmiotem świadczącym usługi publiczne lub usługi w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 93 i art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, lub jest instytutem badawczym w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618, z późn. zm.), zabezpieczenie ustanawiane jest w formie weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową.

17. Od osoby podpisującej weksel in blanco w imieniu wnioskodawcy będzie wymagane pełnomocnictwo szczególne do wystawienia weksla. Ponadto, w przypadku wnioskodawców będących osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą, bądź wspólnikami spółek cywilnych będzie wymagane:
- oświadczenie współmałżonka wyrażające zgodę na zaciągnięcie zobowiązania lub dokument potwierdzający rozdzielną majątkową – jeżeli wnioskodawca pozostaje w związku małżeńskim; lub
 - oświadczenie o niepozostawaniu w związku małżeńskim.
18. Wzór weksla i deklaracji wekslowej jest dostępny na stronie internetowej.
Zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy jest podpisywane w siedzibie IOK (bezkosztowo).
W szczególnych przypadkach dopuszczalne jest złożenie weksla wraz z deklaracją wekslową z notarialnym poświadczeniem podpisu.
19. Zabezpieczenie powinno obejmować wszelkie możliwe roszczenia, które na podstawie zawartej z beneficjentem umowy o dofinansowanie projektu mogą powstać dla Samorządu Województwa Lubelskiego w stosunku do beneficjenta, w wysokości co najmniej równej wartości dofinansowania projektu.
20. Wyboru formy zabezpieczenia, w przypadkach o których mowa w § 6 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich dokonuje IOK.
21. Zabezpieczenie składane jest nie później niż w terminie **21 dni** kalendarzowych od dnia podpisania umowy o dofinansowanie projektu.
22. Zwrot dokumentu stanowiącego zabezpieczenie umowy może nastąpić na pisemny wniosek Beneficjenta wyłącznie po spełnieniu następujących przesłanek:
- 1) realizacja umowy, której dotyczy dokument została całkowicie rozliczona, upłynął okres wskazany w umowie lub w innych przepisach przewidziany na kontrolę realizacji przedmiotu umowy i nie występują przesłanki do wystąpienia zobowiązań w stosunku do Samorządu z tytułu realizacji tych umów (w tym m.in. zwrot zabezpieczenia może nastąpić po zakończeniu postępowania administracyjnego w celu wydania decyzji o zwrocie środków, po zakończeniu postępowania sądowo-administracyjnego w wyniku zaskarżenia takiej decyzji, po zakończeniu prowadzenia egzekucji administracyjnej i odzyskaniu środków; zwrot zabezpieczenia może nastąpić po upływie okresu trwałości) lub
 - 2) beneficjent zrezygnował z realizacji umowy, niniejsza umowa została rozwiązana a beneficjent całkowicie rozliczył się z przekazanych środków finansowych lub
 - 3) następuje wymiana dokumentu zabezpieczającego.

VI. PROCEDURA ODWOŁAWCZA

1. W kwestii procedury odwoławczej przysługującej wnioskodawcom zastosowanie mają przepisy rozdziału 15 ustawy wdrożeniowej.
2. Procedura odwoławcza nie wstrzymuje procesu zawierania umów z wnioskodawcami, których projekty przeszły pozytywną ocenę i zostały zakwalifikowane do dofinansowania.
3. Wnioskodawcy, którego wniosek uzyskał ocenę negatywną, przysługuje prawo do złożenia środka odwoławczego – protestu w formie pisemnej w terminie **14 dni**²⁹ od dnia doręczenia informacji, o której mowa w art. 46 ust. 3 ustawy albo od dnia doręczenia informacji o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia. Definicja negatywnej oceny znajduje się w ustawie wdrożeniowej.
4. Protest wnoszony jest do IOK i rozpatrywany przez nią w terminie nie dłuższym niż **30 dni** licząc od dnia jego otrzymania. W uzasadnionych przypadkach termin rozpatrzenia protestu może być przedłużony jednak nie może on przekroczyć łącznie 60 dni od dnia otrzymania protestu.
5. Protest musi zawierać:
 - a) oznaczenie instytucji właściwej do rozpatrzenia protestu;
 - b) oznaczenie wnioskodawcy;
 - c) numer wniosku o dofinansowanie projektu;
 - d) wskazanie kryteriów wyboru projektów, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza wraz z uzasadnieniem;
 - e) wskazanie zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem wnioskodawcy naruszenia takie miały miejsce, wraz z uzasadnieniem;
 - f) podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania wnioskodawcy.
6. Protest pozostawia się bez rozpatrzenia, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, został wniesiony:
 - a) po terminie;
 - b) przez podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania;
 - c) bez wskazania kryteriów wyboru projektów, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem.
7. W przypadku uwzględnienia protestu odpowiednio:
 - a) projekt jest kierowany do właściwego etapu oceny, tj. podlega dalszej ocenie, w zależności od tego, której fazy protest dotyczył, albo
 - b) umieszczany na liście projektów wybranych do dofinansowania w wyniku przeprowadzenia procedury odwoławczej.

²⁹ Termin obliczany jest zgodnie art. 57 kpa.

8. Protest może zostać wycofany przez wnioskodawcę, który go złożył. Cofnięcie protestu następuje na pisemny wniosek złożony do czasu wydania rozstrzygnięcia w tej sprawie.
9. W przypadku negatywnego rozstrzygnięcia protestu lub pozostawienia protestu bez rozpatrzenia wnioskodawca w terminie 14 dni od dnia doręczenia informacji może wnieść skargę bezpośrednio do właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego (Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie), zgodnie z art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.).
10. Od rozstrzygnięcia WSA, zarówno wnioskodawcy jak i IZ RPO przysługuje możliwość wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Skarga kasacyjna wnoszona jest w terminie 14 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia WSA.

VII. ANULOWANIE KONKURSU

1. IOK zastrzega sobie możliwość do anulowania konkursu, w szczególności w następujących przypadkach:
 - ogłoszenia i/lub nowelizacji aktów prawnych lub wytycznych horyzontalnych w istotny sposób modyfikujących proces wyboru projektów do dofinansowania;
 - awarii systemu LSI2014EFS;
 - innych zdarzeń losowych, których nie da się przewidzieć na etapie konstruowania założeń *Regulaminu*.
2. IOK zamieszcza informację o anulowaniu konkursu wraz z uzasadnieniem na stronie internetowej i na portalu oraz we wszystkich formach komunikacji w jakich zostało zamieszczone ogłoszenie o konkursie.

VIII. Załączniki

1. *Wzór wniosku o dofinansowanie projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020;*
2. *Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach RPO WL w zakresie Osi Priorytetowych 9 – 12 RPO WL;*
3. Wymogi formalne i kryteria wyboru projektów;
4. Opis wskaźników w ramach Działania 9.3;
5. Wzór umowy o dofinansowanie projektu w ramach RPO WL z załącznikami;

- 1) załącznik nr 2 do umowy: Zakres danych osobowych powierzonych beneficjentowi do przetwarzania;
 - 2) załącznik nr 3 do umowy: Wzór harmonogramu płatności;
 - 3) załącznik nr 4 do umowy: Wzór oświadczenia uczestnika;
 - 4) załącznik nr 5 do umowy: Wzór upoważnienia do przetwarzania danych osobowych;
 - 5) załącznik nr 6 do umowy: Wzór odwołania upoważnienia do przetwarzania danych osobowych;
 - 6) Załącznik nr 9 do umowy: Lista osób uprawnionych do reprezentowania beneficjenta w zakresie obsługi SL2014.
6. Wzór minimalnego zakresu umowy o partnerstwie z załącznikami:
- 1) załącznik nr 2 do umowy: Budżet Projektu z podziałem na Partnera Wiodącego i Partnerów;
 - 2) załącznik nr 3 do umowy: Wzór zestawienia dokumentów potwierdzających wydatki;
- 7A. Wzór Karty weryfikacji wymogów formalnych wniosku o dofinansowanie projektu współfinansowanego ze środków EFS w ramach RPO WL;
- 7B. Wzór Karty weryfikacji wymogów formalnych wniosku o dofinansowanie projektu współfinansowanego ze środków EFS w ramach RPO WL skierowanego do uzupełnienia/poprawy braków formalnych lub oczywistych omyłek;
8. Wzór Karty oceny formalnej projektu współfinansowanego ze środków EFS w ramach RPO WL;
9. Wzór Karty oceny merytorycznej projektu współfinansowanego ze środków EFS w ramach RPO WL wraz z załącznikiem nr 1;
10. *Wymagania dotyczące standardu oraz cen rynkowych towarów i usług w ramach Działania 9.3 – województwo lubelskie;*
11. Standardy udzielania wsparcia na rozwój przedsiębiorczości w ramach Działania 9.3 Rozwój przedsiębiorczości Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 z załącznikami:
- 1) załącznik nr 1 do *Standardów: Minimalny zakres regulaminu rekrutacji uczestników;*
 - 2) załącznik nr 2 do *Standardów: Minimalny zakres formularza rekrutacyjnego;*
 - 3) załącznik nr 3 do *Standardów: Minimalny zakres karty oceny formularza rekrutacyjnego dotyczącego I etapu rekrutacji;*
 - 4) załącznik nr 3 a do *Standardów: Minimalny zakres karty oceny formularza rekrutacyjnego dotyczącego II etapu rekrutacji;*
 - 5) załącznik nr 4 do *Standardów: Minimalny zakres regulaminu przyznawania środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości;*
 - 6) załącznik nr 5 do *Standardów: Minimalny zakres biznesplanu;*
 - 7) załącznik nr 6 do *Standardów: Minimalny zakres karty oceny biznesplanu;*

- 8) załącznik nr 7 do *Standardów: Minimalne wymagania dotyczące oceny biznesplanu*;
 - 9) załącznik nr 8 do *Standardów: Minimalny wzór Umowy o udzieleniu wsparcia finansowego zawieranej pomiędzy Uczestnikiem projektu a Beneficjentem*.
12. Wzory wniosków o nadanie/zmianę/wycofanie dostępu dla osoby uprawnionej.